

ÜSAVAT

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 6 oktyabr 2016-ci il Cümə axşamı № 220 (6541) Qiyməti 60 qəpik

Xəbər

**Nikaha daxil
olmaq istəyən
3597 nəfərdə
talassemiya
aşkarlandı**

yazısı sah.2-də

Gündəm

**Moskvada şia-sünni qarşıdurmasını
kim və niyə törədib...**

İlham İsmayılov:
"Rusiyadakı təhlükəli
hadisənin Azərbaycana
keçməməsi üçün
profilaktik tədbirlər
görülməlidir"

yazısı sah.9-də

**Sülh ritorikası yerini yenidən hərbi
ritorikaya verir - səbəb**

yazısı sah.13-də

**Deputat iş icraçısını
tutdurmaqla hədələdi**

yazısı sah.5-də

**Gülər Əhmədova canlı yayında
psixoloq fəaliyyətindən danışdı**

yazısı sah.4-də

**ABŞ-Rusiya gərginliyi pik
həddə çatır**

yazısı sah.9-də

Nemət Pənahlı Türkiyəyə niyə gedib?

yazısı sah.11-də

**Aprel döyüşünlərinin bir qrupu
ehtiyata buraxıldı**

yazısı sah.13-də

**Türkiyə Avrasiya Birliyinə qoşula
bilər - bir şərtlə...**

yazısı sah.12-də

**Dollar günbəgün ucuzlaşır
- bugünkü məzənnə
1,6036 manat olacaq**

yazısı sah.2-də

**Məscidə namaz qılmağa gələn şəxsin
cibindən 3 500 manat oğurlandı**

yazısı sah.14-də

**Dollar bahalaşanda artan qiymətlər
ABŞ valyutası ucuzlaşanda niyə enmir?**

yazısı sah.15-də

**Telefon və internet üçün abunə
haqları aym əvvəlində alınacaq**

yazısı sah.2-də

"Qərblə razılaşma" tezisinin arxasındaki gerçəklilik

**ÖLKƏ YENİ SEÇKİLƏR ƏRƏFƏSİNDE -
PREZİDENT VƏ PARLAMENT...**

Yenilənmiş konstitusiya növbədən kənar prezident seçkisini qəçiləməz edir; şübhə yoxdur ki, Qərb Azərbaycanın gələcəyini İlham Əliyev hakimiyyətinin davam etməsində görür; dekabr ayının son ongünüyündə erkən prezident seçkisinin keçirilməsi mümkünür; Milli Məclisin buraxılmasını zəruri edən səbəblər - FETÖ-dən oliqarxlaradək...

musavat.com
Togrul İsmayılov

yazısı sah.5-də

**Ermənilərin "Dəmir günbəz" xofu güclənir -
düşmən Bakıya qarşı təsəlli axtarışında**

Rusiyalı hərbi ekspert "İsgəndər" rakətləri əleyhinə qalxanın mümkün olmadığını iddia edib erməniləri sakitləşdirməyə çalışsa da, reallıq başqa şeyi deyir: Azərbaycanın əlində əks-çarə var, həm də bir yox - üç...

yazısı sah.8-də

**Həbsdən çıxan
Fərəc Kərimli
türmə yoldaşı Əli
İnsanov haqda
nələr dedi...**

yazısı sah.11-də

**Ermənilər 30-cu ildə
Hadrutda insan ətinin
necə və niyə
yeyiblər? - Həmid
Heriscidən
sensasiyon
araştırma**

yazısı sah.6-də

**Deputat Tahir
Rzayev:
"Torpaq
mübahisələrinə
görə camaat
ayağa qalxa bilər"**

yazısı sah.7-də

"Azərbaycan iqtisadiyyatının şok terapiyaya ehtiyacı yoxdur. Belə adımdan adətən, hiperinfilyasiya baş verdiğinde atılır. Bizim iqtisadiyyat isə dünyada baş verən iqtisadi və maliyyə tələtümü ləri fonundan bir qədər geriləsə də bu müvəqqəti bir haldır".

Sabiq maliyyə naziri, iqtisadçı ekspert Fikret Yusifov bu fikirləri "Yeni Müsavat" a açıqlaması zamanı bildirdi. Qeyd edək ki, konstitusiyaya əlavə və dəyişiklikləri nəzərdə tutan referendumun ardınca geniş sahələri əhatə edən islahatlara start verilecəyi bildirildi.

Ölkə prezidenti bundan əvvəl "Milli iqtisadiyyat və iqtisadiyyatın əsas sektorları üzrə strateji yol xəritəsinin başlıca istiqamətləri"ni təsdiq edib və prezidentinin iqtisadi islahatlardan üzrə köməkçisi Natiq Əmirovun rəhbərliyi ilə inkişaf planlarının işlənilməsi məqsədi ilə İşçi qrupunun yaradılması barədə sərəncam imzalayıb. Bir sıra ekspertlər tezliklə "Yol xəritəsi"nin ictimailəşdiriləcəyi və islahatlara başlanılaçğını gözləyir.

F.Yusifov da təsdiqlədi ki, artıq ölkə iqtisadiyyatının yeni iqtisadi modelə inkişafını nəzərdə tutan yol xəritəsi hazırlıdır: "Buna qədər isə son bir ildə ölkədə real sektorun inkişafına yönəlik çox ciddi qərarlar qəbul edilib. Bu qərarlar qeyri-neft sektorunun sürətli inkişafı yolunda mövcud olan bütün maneələrin aradan qaldırılmasını və azad sahibkarlığın sürətli inkişafının təmin edilməsini nəzərdə tutur. Artıq bu qərarların pozitiv nəticələri hiss olunmaqdadır. Bir faktı nəzəriniz çatdırırmış: hökumət təkcə aqrar sektorda strateji məhsul olan pambığın istehsalını 3 il ərzində 10 dəfə artırmağı nəzərdə tutur. Baramaçılığın, tütfünçlüyün və ölkəyə valyuta gətirə biləcək digər sahələrin de eyni süretle inkişaf etdirilməsi yolu seçilib. Bura tranzit yüksəkdaşımalar və turizm sahəsindəki islahatları da əlavə etmək lazımdır. Ona görə də yaxın iki il ərzində biz iqtisadiyyatın neftdən asılılığı sahəsində əsaslı dönüşün şahidi ola bileyək". F.Yusifov onu da qeyd etdi ki, president İşçi Qrupuna "Yol xəritəsi"ni hazırlamaq üçün oktyabra ayına qədər vaxt verilmişdi.

Burada xatırladıq ki, Azərbaycan prezidentinin iqtisadi islahatlardan üzrə köməkçisi Natiq Əmirov yol xəritəsinin yekun müzakirəsinə həsr olunmuş iclasında da bəzi məqamlara aydınlıq gətirmişdi. Onun sözlərinə görə, milli iqtisadiyyatın strateji yol xəritəsi Azərbaycanın növbəti on il üçün iqtisadi strategiyasında əsas sənəd olacaq. N.Əmirov deyib ki, hazırda aşağıda sənədlərin hazırlanması ilə bağlı işlər başa çatmaq üzrədir: "Bir il üçün nəzərdə tutulmuş ətraflı yol edəcəyi müraciət məlumatı

xəritesi, 2016-2020-ci illər üçün strateji iqtisadi inkişaf və 2025-ci ilədək tedbirler planı, uzunmüddətli baxış və 2025-ci ildən sonra məqsədli baxış. Yol xəritəsi istehsal və xidmətlər sahəsində 6 əsas sektor, iki sosial sektor və 3 infrastruktur sektor əhatə edir".

yoxdur: "Amma konstitusiyada olan hüquqi dəyişiklərin heyata keçirilməsi baxımdan idarəciliyə islahatlardan aparılmış qəçiləmdərdir".

Iqtisadi Teşəbbüsələr Yaradım Mərkəzinin sədri Azər Mehtiyev de islahatlari zəruri sayır: "Ölkəyə gələn neft gelirinin azalması ilə 2015-ci il-

Amma A.Mehtiyevin fikrine, bu islahatların nə qədər əsaslı olacağını söyləmək çətindir: "Çünki son 6 ayda iqtisadi sferada qəbul edilmiş bir çox addımlar daha çox inzibati xarakterlidir və bunlar mövcud inhisar qruplarının mənafeyinə işləyir. İqtisadi islahatlardan ilk növbədə iqtisadi

Referendum bitdi, islahatlardan başlayır - ekspertlərdən mühüm aqıqlamalar

Fikret Yusifov:
"Bu qərarlar qeyri-neft sektorunun sürətli inkişafı yolunda mövcud olan bütün maneələrin aradan qaldırılmasını və azad sahibkarlığın sürətli inkişafının təmin edilməsini nəzərdə tutur"

Rafael Cəbrayılov:
"İdarəciliyə islahatlardan aparılması qəçiləmdərdir"

Azər Mehtiyev:
"İslahatlardan ilk növbədə iqtisadi sahələrdə olan inhisarlılığın, xüsusiilə məmər inhisarlılığının aradan qaldırılmasına, rəqabət mühitinin yaradılmasına yönəlik olmalıdır"

Maraqlıdır, iqtisadçılar or-taya qoyulacaq sənəddə konkret nələri görmək isteyir, islahatlardan aparılmasında öncə hansı addımların atılması zəruri sayılır? Fikret Yusifov: "Milli iqtisadiyyat və iqtisadiyyatın əsas sektorları üzrə strateji yol xəritəsinin əsas müdealları ile müəyyən bir səviyyədə tanışam. Bu sənəd praktik olaraq ən qısa zaman kesiyində ölkə iqtisadiyyatının real sektora transformasiya olunmasına nəzərdə tutur. Sənədde bütövlükdə ölkə iqtisadiyyatının və iqtisadiyyatın əsası-nı təşkil edən qeyri-neft sektorunun inkişafını əhatə edən bütün məqamlar öz əksini tapıb. Bu sənəd dünya təcrübəsinə əsaslanaraq, yerli xüsusiyyətlər nəzərə alınmaqla tərtib edilib. Orada ölkə iqtisadiyyatının inkişafı ilə bağlı hər bir iqtisadçının gözləyə biləcəyi bütün məqamlara toxunulub".

Bəzi ekspertlər islahatlardan yalnız iqtisadi deyil, siyasi və hüquqi sahələri əhatə etməsini arzulayırlar. **Milli Məclisin üzvü, deputat Rafael Cəbrayılov** qəzeti məzənnəsində dedi ki, islahatlara nə zaman start veriləcəyi və hansı sahələri əhatə edəcəyi müraciət məlumatı

xəritesi, 2016-2020-ci illər üçün strateji iqtisadi inkişaf və 2025-ci ilədək tedbirler planı, uzunmüddətli baxış və 2025-ci ildən sonra məqsədli baxış. Yol xəritəsi istehsal və xidmətlər sahəsində 6 əsas sektor, iki sosial sektor və 3 infrastruktur sektor əhatə edir".

İqtisadi Teşəbbüsələr Yaradım Mərkəzinin sədri Azər Mehtiyev de islahatlari zəruri sayır: "Ölkəyə gələn neft gelirinin azalması ilə 2015-ci il-

□ E.PAŞASOV

Siyasətçilər üçün canlı yayım "bombası"

Facebook imkan yaradır, onlar isə imtinə edir

Sərdar Cəlaloğlu:
"Oradakı müzakirələr kustar səviyyədə olur"

Pənah Hüseyn:
"Facebookda deyiləm, amma daxil olmayı düşünürəm"

"Facebook" sosial şəbəkəsi birbaşa videoyayım xidmətini bütün istifadəçiləri üçün əlcətan edib. Artıq facebookda hesabı olan istənilən şəxs canlı yayımı qoşulub öz sözlərini, mesajlarını dostlarına, eləcə də dostluğununda olmayanlara (əgər həmin videoonun hər kəs üçün açıq olması funksiyasını yüksək) çatdırıda bilər.

Bu servis 2015-ci ilin avqust ayından işə düşüb, ancaq bu xidmətdən yalnız məşhur insanlar istifadə edə bilirdilər. Canlı yayımlara üzvərin xəbər lentində baxmaq olurdu. İndi isə hər kəs üçün əlcətandır.

Yeri gelmişkən, Twitter kompaniyası da 2015-ci ilin mart ayında birbaşa videoyayım servisini işə salmışdı.

Hazırda isə facebookda canlı yayım xidməti xeyli populyarlaşır. İnsanlarımız daha çox toy, nişan, ad günü mərasimlərindən canlı yayım videoları yerləşdirməyə üstünlük verirlər. Halbuki bu xidmət Azərbaycan kimi, azad televiziyalarda olmadığı bir ölkədə ələdüşməz fırsat kimi qiymətləndirilməlidir. Təsəvvür edək ki, olduqca tanılmış ictimai-siyasi fiqurun dostluğunda 5000-ə yaxın şəxs, bir o qədər sayıda da izleyicisi var. Bu isə artıq bir status, bir video ilə eyni vaxtda 10 min nəfəre nüfuz etmək deməkdir.

Həmin videolar ictimai-siyasi baxımdan əhəmiyyət kəsb edir, onun saytlar tərəfindən tirajlanacağı, daha çox auditoriya çatdırılacağı da şübhəsizdir. Bu halda gerçəkdən de ciddi bir çatımlılıqlıdan səhəbat gedir. Çünkü belə bir imkan insana sənki şəxsi televiziya kanalı yaratmış əhvali verir.

Sosial şəbəkədə canlı yayım imkanı insanlara geniş meydandır və bunun neqativ tərəflərini de unutmaq olmaz. Azad məkanda heç də hər kəs normal, ölçülü davranışa bilmir. Belə ki, canlı yayım funksiyasından yararlanıb, terrora çağırış da etmək olar, insanları təhdid edə, başqa neqativ hərəkətlər də. Bu məqam da sözügedən funksiya barədə təmkinli davranışını vadar edir.

Amma biz məsələnin müsbət tərəflərindən bəhs edək. Çünkü yuxarıda da qeyd etdiyimiz kimi, bu, Azərbaycan kimi bir ölkədə auditoriyaya sözünü çatdırmaq istəyən insanlar üçün xüsusi fırsatdır. Xüsusən də siyasetçilər facebookun bu xidmət növündən səxavətə yararlanıb, öz bəyanatlarını, xalqa müraciətlərini bu formada, canlı-canlı, isti-isti çatdırıda bilərlər. Baxmayaraq ki, bizim yerli siyasetçilər arasında hələ də sosial şəbəkənin xidmətindən istifadə etməyənlər var. Onlardan bir neçəsi ilə bu barədə danışır, sözügedən yeniliyin onları sosial şəbəkəyə getirmə şansından bəhs etdi.

AXP idarı Pənah Hüseyn hesab edir ki, bu, virtual məkanda yeni mərhələdir. Müsahibimizin sözlərinə görə, sosial şəbəkədə canlı yayım keyfiyyəti de get-gedə yaxşılaşdır: "Amma ölkədə sürətli internet məsələsi istifadə olunmalıdır. Ondan sonra daha yüksək keyfiyyətdə olacaq. Bunun böyük gələcəyi var. Facebook fealları var, ölkədə yeni KİV forması yaranmaqdadır. Bir neçə proqra yaradıb, müəyyən məsələləri canlı müzakirə etmək maraqlı ola bilər".

P.Hüseyn dedi ki, bu, hansısa formatda əvvəller də var idi. Amma siyasetdə geniş yayılmadı. Müsahibimizin sözlərinə görə, sürətli internetin olmaması buna mane olur. **Pənah bəy** sözügedən xidmətin böyük gələcəyi olduğuna inanır. Öz isə sosial şəbəkəyə qoşulmaq barədə düşünür: "Bu barədə qəti qərara gelmesəm də, düşünürəm. Bu sistemin də kommunika-siya baxımdan gələcəyi olması qənaətindəyəm".

ADP sədri Sərdar Cəlaloğlu isə facebookdakı canlı yayım xidmətinin onu sosial şəbəkəyə getirə biləmeyeceyini söyledi. Müsahibimizin sözlərinə görə, ora belli auditoriya daxil olur ki, bu da böyük bir nəticə deyil: "Ancaq kompüteri olanlar girir ora. Onların müzakiresi isə çox vaxt kustar səviyyədə olur. Üstəlik, hamı eyni yolu getməli deyil ki. Facebookdan istifadə etmək də bir seçimdir".

□ Sevinc TELMANQIZI

Obama düzmü deyib, bəylər?..

Hüseyinbala SƏLİMOV

Qardaşlar, bu siyaset deyilən şey ki, var, lap qəlizdən də qəliz, çətin məsələdir. Elə ki kiminse ondan canı qurtarır, başlayır ürəyini boşaltmağa, lap ağır چووا, tökür samanı...

Ona görə də təccübəninən eləməyin, bilin ki, siyasetin qaydası belədir və elə siyasetçilər də olur ki, lap siyasetdən gedəndən sonra da özüne belə sərbəstliyi rəva görə bilmir, bu dünyadan nə ki, sirləri var, qoltuğuna vurub aparır o biri dünyaya. Bu səbəbdən də yenə də nəsə deyənlərə, danişanlara şükür...

Bir daha deyirəm ki, şükür, danişanlar da az deyildir. Bir elə ABŞ prezidenti B.Obama, o birisi də onun dövlət katibi C.Kerri cənablardır...

Sonuncun - Kerrinin dedikləri ilə bağlı öten dəfə yazmışdım. İndi növbə Obama cənablarındandır. Onun nə deyib-dəməməsini yazmayacağam və ümid edirəm ki, maraqlananlar bundan xəberdardır. Həm də istəyirəm ki, eñiz və hörmətli oxularımız bir azəciq özlərinə eziyyət verməyi də öyrənsinler. Mən həmişə hazırlıqlı oxucu üçün yazmışam və bu dəfə də adətəm xilaf çıxmak fikrim yoxdur...

Həm də bizim çox gözəl xəber jurnalıstlarımız vardır ki, onların da çörəyini əlindən almaq və bu ağır, böhrənlərində onlara daha bir problem yaşatmaq istəmirəm...

Birçə onu deyəcəm ki, Obama cənabları bəzi ölkələrdə icra hakimiyyətlərinin öz səlahiyyətlərini artırmasından və buna görə də Ali Qanuna dəyişikliklər etməsindən danişib. Yox, o, heç bir ad-filan çəkməyib, hansısa ölkəyə barmaq tuşlamayıb. Bir daha deyirəm ki, bu adam heç kimin adını halandırmayıb... Ona görə də demək lazımlı deyil ki, bəzək Obama bunları flankəs və filan ölkə haqqında deyib. Bir daha və tekrar-tekrar deyirəm ki, ABŞ prezidenti çox ümumi halda danişib...

Doğrusu, mənə elə bu, bir azəciq qəribə, bir az da anlaşılmaz göründü. Əger ABŞ prezidenti də bizim kimi ümumi və mücerred haldə danişmali olursa, daha onun bizdən - biçarə jurnalıstlardan nə fərqi?..

Bəlkə hörmətli B.Obama cənablarının da itirəcəkləri vardır? Yaxud da ki, o qədər mədəni adamdır ki, bəzək hallarda konkret danişmağı, ad və ünvan göstərməyi lazımlı görür?..

Nə isə... Hansı səbəblərdən olursa-olsun, düşünürük ki, bunu belə də qəbul etmək lazımdır, necə deyərlər, ne var, o da var - artığını gözləmək əbəsdir və bəlkə də risklidir...

Bəs onda mənə nə düşüb? Mən niyə bu məsələnin ucundan tutub lap ucuzluga gedirəm? Sadəcə, məsələ mənə məraqlı göründü. Ona görə ki, bizim də Ali Qanunuza son düzəlişlərdə ali icra hakimiyyətinin səlahiyyətlərinin artırılması xüsusi yer tuturdu. Mən principial olaraq bu məsələnin əleyhine deyiləm. Amma xoşum gelir ki, mənə hər şeyi əsaslanırsınlar və arqumentləşdirsinlər. Belə olan halda mənə nələrisə qəbul etmək dəha asan olur...

Referendum ərefəsində bu məsələni artıq bir dəfə yazmışdım. İndi də oturub özüm üçün düşünürəm ki, əcəba, doğrudan, bizi böhrəndən, kasıblıdan, iqtisadi tənəzzüldən, işsizlikdən, korrupsiyadan və monopoliyadan qurtarmaq üçün hökumətimizin səlahiyyətləri azlıq edir? Doğrudan, Monteskyö cənablarının üç bərabər hissəye böldüyü hakimiyyətin bir qolu digər iki qolundan qat-qat artıq səlahiyyətlərə malik olmalı, hətta onları belə öz içiən qatmalıdır?.. Bir daha deyirəm ki, əgər bu, iş görmək, millətə bir gün ağlamaq üçün lazımdırsa, mən buna iki elli razıyam. Amma belədirmi?..

Bəzən mənə elə gelir ki, bizim hökumətimizin işi ona görə yaxşı getmir ki, səlahiyyətləri həddindən çoxdur. Bəli, az deyil, kasad deyil, əksinə, çoxdur. Hökumətin səlahiyyətləri o qədər çoxdur ki, o, hətta bəzən düşünür ki, heç işləməmək də ola...

Hətta adı mənəti də deyir ki, hökumətin səlahiyyətləri nə qədər az olarsa, o, cəmiyyət və onun problemlərinə daha diqqətli olar, çünkü bu səlahiyyət, hakimiyyət deyilən şey göyə uçmur, əgər hökumətin hakimiyyəti azdırsa, deməli, o biri hakimiyyət qollarının səlahiyyətləri artıqdır və yaxud da ki, cəmiyyətin hüquqları genişdir...

Ola bilsin, çox ümumi halda, bir qədər də mücerred danişığımızdan tamam anlaşılmadı. Amma bunun da səbəbini özümdə və ya çevrəmdə yox, elə B.Obama cənablarında görürəm. Bir daha deyirəm ki, o, çox vacib məsələlər haqqında dumanlı və yaxud mücerred tərzdə danişırsa, onda biz nə edək?..

Yox, bu, heç giley də deyil... Kimdən və kimə gileyənləməliyik ki? Sadəcə, bir daha bir heftə bundan irəli keçirilmiş referenduma və həmin tədbirə çıxarılmış düzəlişlərə qaydıraraq həm özümdən, həm sizdən, həm də ki, cənab Obamadan soruşmaq istərdim: doğrudan, şanlı hökumətimizin səlahiyyətləri az idi?..

Xəber verdiyimiz kimi, sabiq deputat Güler Əhmədova öten günün sonunda Facebook sosial şəbəkəsində canlı yayına çıxb. Oktyabrın 4-dən 5-ə keçən gecə 54 dəqiqə boyunca canlı yayında olan G.Əhmədova bildirib ki, sosial şəbəkənin bu xidmətindən istifadə etməsinə ona gələn çoxsayılı suallar səbəb olub.

O, canlı yayına çıxmasının səbəbləri barədə bunları yazıb: "Bu canlı yayımı əsasən xanimlarımız üçün nəzərdə tutmuşam. Ailəde konfliktlərin həlli, uşaqlarımızla, ailə üzvlərimizlə münasibətlərin psixoloji aspektlərinə, depressiya, depressiyadan qurtulmagın yolları mövzusunda suallara cavab verməyə çalışacağam. Inboxda cavablandırma bilmədiyim suallara da qayida biliyim".

Həcc ziyarətindən sonra ilk dəfə geniş ictimaiyyət qarşısına çıxan sabiq deputat başıbağlı görüntüsü ilə diqqət çəkib. G.Əhmədova onu izləyənlərə bildirib ki, sosial şəbəkədə psixoloq kimi insanlara yardım edə bilir. Çox adamın sualına cavab verdiyini deyən sabiq deputat ilk canlı yayım tecrübəsi zamanı ailədə uşaqlarla bağlı yaranan konfliktlər, psixoloji gərginlik mövzusuna toxunub. Giriş kimi isə, o, depressiya və onun yaranma yollarından danişib. Payızı depressiyaların güclü olduğu fəsil adlandıran G.Əhmədova ondan qurtulmanın üssüllərini da sadalayıb.

"Yeni Müsavat" a müsahibəsində G.Əhmədova psixoloq kimi virtual fəaliyyətdən danişib. Müsahibimiz öncə bu xidmətdən istifadəsinin səbəblərinə toxunub:

- Əslində mənə çox adam sosial şəbəkədə yazırı, öz dərđlərini, problemlərini danişirdi. Özü də elə şeylər yazırılar ki, əslində bütün bunları oturub bir peşəkar psixoloqla danişayıdalar, böyük dərd olmadığını görərdilər. Sadəcə, oturub kiminləsə dərdləşməsi, təskinlik sözləri eşitmələri yetəri idi. Bunun yolunun təpiləsi istiqamətində çox düşübürdüm. Mən Həcdə olanda da insanlar mənə aramsız yazırdılar.

- Niya? Nə istəyirdilər sizdən?

- Yazırdılar ki, mənimcün dua edin, filan problemim var. Tebii ki, dua etmək mənim Allah qarşısında borcum id, edirdim. Amma bununla yanaşı, görürüm ki, bu şəxslərə professional yardım edilsə, daha yaxşı olar. Çünkü onlar məsələyə 3-cü şəxsin gözü ilə baxa bilirlər. Profesional gözəl baxanda görünən ki, problemin həlli asandır. Mən də gələn müraciətlərinin heç birini cavabsız qymadım, cavab verdim, əlim-

dən gəldiyi qədər yardım etdim, yol göstərdim. Beləcə, insanlar bir-birinə bu barədə xəber verməyə başladılar. Bir dərđdən, dostluq müraciətlərinin sayı artır. Facebookda da dost sayı baxımdan limiti aşşa bilmirsən. Dostluğa qəbul edən kimi gördürüm ki, dərħal problemi barədə yazır, yol göstərməni istəyir. Bəzən bir bacı kimi söz eşitmək istə-

- Əvvəl çox yazırdılar. Həcdə elə bir adam olmadı ki, ona cavab vermayım. Mən savabımdan bunu etməşəm. Kimsə səndən bir xoş söz eşidib, gedirsə, bundan böyük savab yoxdur. Özüñü jurnalistsiz, söz adamı, sözün gücünü yaxşı bilirsin. Amma düzünü deyim ki, hər müraciətə də vaxtında, dərħal cavab verə bilmirsən.

İarı çox yaxşı başa düşürəm. Ola bilər ki, çətin vəziyyətə düşübələr və bir isti sözə ehtiyacları var. Mən çətinlərinin çətinini görmüşəm. Ona görə istəyirəm ki, insanlara bildiyim, bacardığım qədər, yardım edim. Həm Hacı xanım, həm psixoloq kimi savabımı yazıl-

- *- Canlı yayım görüşləriniz davamlı olacaq mı?*

Güler Əhmədova canlı yayında psixolog fəaliyyətindən danişdi

Həcc ziyarətindən sonra ilk dəfə geniş ictimaiyyət qarşısına çıxan sabiq həftədə bir gün canlı yayında görüş keçirəcək

"Insanlara bildiyim, bacardığım qədər, yardım etməyə çalışacam - həm Hacı xanım, həm psixoloq kimi..."

- Hamının şəxsi həyatı var. Uşağı diqqətsiz buraxmaq olmaz. Oğlumun dərsləri ilə maraqlanmalı, onun qayğılarını da həll etmeliyəm. Amma indi sualları qruplaşdırıram. Tək-tək demirəm. Ən çox depressiyadan yazılırlar. Ailə problemləri də çoxdur. Iqtisadi vəziyyətlə bağlı suallar da çox olur. Bilirsiz ki, ölkəmizdə Ailələrə Dəstək Fondu yaradılıb. İnsanları təşviq etmək lazımdır ki, bu fonda müraciət etsinlər. İnsanların öz gücünə həyatını təmin etmələrinə çalışırlar. Buna psixoloji güc lazımdır. Bəzən insan çox şey bacarır. Amma özüne inamı yoxdur. Bunun üçün psixoloji dəstək, "ustanovka" lazımdır ki. İnsanın "mən bacararam", "bunları edə bilərəm" deməsi lazımdır. Bəziləri yazar ki, mən bu yaşdan sonra nə edə bilərəm? İnsanın əl-ayağı üstündədir, sağlamlığı varsa, niye də olmasın?

- *Daha çox din adımı - Hacı xanım kimi yol göstərəcəksiz insanlara, ya psixoloq kimi? Çünkü dünənki canlı yayım çıxışınızda Allahın adını tez-tez çəkir, dinin kitablardan sitatlar gətirirdi...*

- Hər bir insanın içinde Allah var. Qaçan da Allahı çağırır, qovan da. Özlərini ateist adlandırırlar. Amma onlar da məqamı gələndə Allahı çağırırlar. Sən ona "Allah" de, "Yaradan" adlandır, fərqli etməz, hər kəs onu çağırır. Mən din adımı deyiləm, dini təhsilim yoxdur. Amma mənim də ziyanı, savadlı qadın kimi oxuduqları var. Çalışıram ki, insanlara biliklərim vasitəsilə yardım edim.

- *Növbəti canlı yayım görüşünüz nə zaman olacaq?*

- Hələlik heftənin bir günü - çərşənbə günü, saat 22.00 üçün nəzərdə tutmuşam.

□ Sevinc TELMANQIZI

“Qərbə razılaşma” tezisinin arxasındaki gerçeklik

Olkə yeni seçkilərə rəfəsində prezident və parlament

Sentyabrın 26-da keçirilən referandumda prezident İlham Əliyevin Azərbaycan Konstitusiyasına təklif etdiyi dəyişikliklər paketi qəbul edildi. Seçki Məcəlləsinin 138.1 və 138.4 maddəsinin tələbinə görə, referendumun yekun nəticələri ən gec oktyabrın 21-dən əlan edilməlidir. Seçki Məcəlləsinin 140-ci maddəsinin tələbinə görə isə referendum yolu ilə qəbul edilmiş qərarın və referendumun yekunları haqqında rəsmi elanın dərc edilməsi səsvermə günündən ən gec 30 gün keçəndək MSK tərəfindən həyata keçirilməlidir. Məhz bundan sonra referendumun nəticələri qüvvəyə minnəcək və olkə yeni dəyişikliklər edilmiş konstitusiya ilə idarə olunmağa başlayacaq.

Referendumun nəticələri qüvvəyə mindikdən sonra olkə prezidenti konstitusiyaya əsaslanaraq 1-ci vitse-prezident, vitse-prezidentlər teyin etməlidir. Hakimiyyət rəsmilərinin, iqtidara yaxın deputatların, bir sıra siyasetçilərin və ekspertlərin indiyə qədər verdiyi açıqlamalarda, proqnozlarda referendumun nəticələrinin qüvvəyə minməsindən sonra ölkədə ciddi dəyişiklərin, islahatların həyata keçiriləcəyi vurğulanır. Referendumun nəticələri təsdiq olunub qüvvəyə mindikdən sonra islahatlar bütün istiqamətlərdə özünü göstərəcək. Açıqlamalarda və məlumatlarda qeyd edilir ki, bu ilin sonuna kimi ölkə idarəetməsində inqilabi səviyyədə dəyişikliklər, islahatların şahidi olacaq.

Qərbin referendumdan sonra da sərgilədiyi mövqe-ABŞ Dövlət Departamenti, Avropa Birliyinin və AŞPA-nın səsvermənin nəticələrini birmənəli olaraq tanımıması iqtidara dərin bir anlaşılma olduğunu barədə öncədən yayılmış xəbərləri təsdiqlədi. Qərb referendumdan əvvəl de hakimiyyətə münasibətdə müxalifətin gözəltilərinə rəgmən, ehtiyatlı mövqə tutdu. Səsvermənin nəticələrinin tanınması isə bir da-ha təsdiq etdi ki, iqtidar “qəfil və gözlənilməz” hesab olunan dəyişiklilərin əsl məqsədini, prezident üsul-idarəsini möhkəmləndirəcək, iqtisadi və siyasi islahatlara isə ciddi yön verəcək yeniyən konstitusiyani Qərbə razılaşma əsasında həyata keçirməyə üstünlük verib.

Yenilənmiş konstitusiya növbədən kənar prezident seçkisini qəçiləməz edir; şübhə yoxdur ki, Qərb Azərbaycanın geleceyini İlham Əliyev hakimiyyətinin davam etməsində görür; dekabr ayının son ongönlüyündə erkən prezident seçkisinin keçirilməsi mümkündür; Milli Məclisin buraxılmasını zəruri edən səbəblər - FETÖ-dən oliqarxlara dək...

“Qərbə razılaşma” dedikdə, əlbəttə ki, masa arxasında dəyişdirilecek maddələrin bir-bir nəzərdən keçirilməsi, saf-çürük edilməsi nəzərdə tutulmur. Artıq birmənəli söylemək mümkündür ki, Qərb Azərbaycanın geleceyini İlham Əliyev hakimiyyətinin davam etməsindən görür. O da aydındır ki, Qərbin də hakimiyyətin siyasi idarəetmədə təklif etdiyi dəyişiklikləri və islahatları qəbul etməyəcək lüksü da yoxdur. Bu səbəbdən “niyə hakimiyyətlə anlaşılır” və ya “Qərb niyə konstitusiya dəyişikliklərinə qarşı çıxmadi” demoqojsi ciddi təhlilərə əsaslanır. Diqqət etsək gələnən sərt mövqeyinə gelincə, bunlar siyasi və iqtisadi islahatları əngelləyə biləcək səviyyədə deyil.

Iqtisadi və siyasi islahatlar yeni prezident seçkilərini də gündəmə gətirib. Məlumdur ki, yeni konstitusiya dəyişikliyi ilə vitse-prezident, birinci vitse-prezident institutu təsis olunub və bu, yeni bir situasiya yaradıb. Azərbaycanda növbəti prezident seçkilərinə təxminən iki il müddət qalır. Təhlilçilərə görə, erkən prezident seçkilərinin zəruri edən iki mühüm səbəb var. Birincisi, geniş islahatlar üçün mütləq ciddi kadr dəyişiklikləri olmalıdır. Etimad limitini itirmiş məmurlarla kecid dövrü kimi ağır ola biləcək bir mərhələni adlamak üçün yeni kadr potensialına böyük ehtiyac var. Yeni və köklü kadr islahatları üçün isə prezident seçkiləri ne ehtiyac yaranır. President məhz xalqdan aldığı növbəti dəstekdən sonra Nazirlər Kabinetini buraxmalı, vitse-prezidentlər postuna təyinatlar aparmalıdır. İkinci səbəb islahatların əsas qaranti olan İlham Əliyevin 7 illik müddətinə prezidentliyinin rəsmiləşməsidir. Yenilənmiş konstitusiya da növbədən kənar prezident seçkisini qəçiləməz edir. Çünkü konstitusiyada

“yenilənmiş konstitusiya səlahiyyətləri indiki konstitusiya ilə seçilmiş prezidente də şamil edilir” deyə, aralıq müddəə yoxdur ki, bu da erkən prezident seçkisine zəmin yaradır. Sadalanan səbəblər isə həm hakimiyyət, həm Qərb üçün geçərlidir.

Ehtimal olunur ki, 2018-ci il prezident seçkiləri əsasən da iqtisadi islahatların ən pik dövrüne təsadüf edə bilər. Mümkündür ki, hakimiyyət həm də 2018-ci il də regionda və dünyada baş verə biləcək siyasi kataklizmləri de proqnozlaşdıraraq erkən seçkiyə müsbət baxsın. İddialara görə, erkən seçkilər referendumun nəticələri rəsmən qüvvəyə mindikdən sonra təyin ediləcək. Hətta iddia olunur ki, dekabr ayının son ongönlüyündə erkən prezident seçkisinin keçirilməsi mümkündür.

Deputat iş icraçısını tutdurmaqla hədələdi

Mirzəcan Xəlilov villasını tikən briqadanın... ona borclu olduğunu iddia edir

D eputat, “Azərsutechi-zattikinti” ASC-nin sədri Mirzəcan Xəlilov 2013-2014-cü il-lərde Novxanıda işlədiyi Laçın rayon sakini Zülfüqar Əliyeva olan borcunu ödəməməsinə dair ittihamlara cavab verib.

Mirzəcan Xəlilov

Z.Əliyev 2013-cü ilde briqadı olduğu 20 nəfərlik us-ta-fəhlə heyəti ilə Mirzəcan Xəlilovun Novxanıda villa-sında fasadın təbii daş örtüyü ilə üzəlməsi üçün işə başla-diqlarını, 2014-cü ilin may ayına qədər işlərin 90 faizə yaxını görüldüyü, M.Xəlilovun ona 55 min manat borcunu hələ də vermədiyi bildirmişdi. Z.Əliyev 2014-cü ilin mayında M.Xəlilovun onu “yox etmək” hədələdiyini də demişdi.

Mirzəcan Xəlilov isə modern.az-a açıqlamasında bildirib ki, Z.Əliyev onun haqqında dediyi ittihamları sübut etməlidir, yoxsa o, cinayət məsuliyyətin cəlb olunacaq: “Axı nəyə görə, 2013-cü ildə görülmüş iş haqqında indi məsələ qaldırıllar, bu 3 ili harada yatmışdır?

Mən 2013-cü ildə özümə ev tikdirəndə heç deputat da deyildim, sadə bir adam idim. Zülfüqar Əliyev ele o zaman gələrdi və ne problemi var idise, üzbeüz oturub hell edərdik.

Artıq Zülfüqar Əliyevi Ağdam Rayon Məhkəmesinə vermişik. Qoy Zülfüqar göstərsin ki, mənim evimdə hansı işləri görüb. Zülfüqar Əliyev özü etiraf edir ki, məndən 160.000 manat pul alıb. Amma 160.000 manatdan sonra biz özümüz onun 20.000 manat borcunu bağlaşmışq. O, bu gün 160.000 manatı ortalığı qoysun. Bilək, görək ki, o qədər məbleğin qarşılığında hansı işləri görüb kimə və hara verib. Bizim heç bir usta və fehələyə borcumuz qalmayıb, hamisini bağlaşmışq. Zülfüqarın özü mənə 55.000 manat pul borcludur. Pullarımı yedi qaçı, işləri də yarımqıq qoydu. Deyir ki, guya evimin 90 faiz işini görüb. Amma o, heç evin işlərinin 50 faizini de görməyib. Özü çox gözel bilir ki, məhkəmenin sonunda onu ağır cəza gözləyir və inididən bu formada yalandan hay-küy salır”.

M.Xəlilov Z.Əliyevi ölümlə hədələmədiyi deyib: “İlk dəfə Abşeron Rayon Məhkəməsində dedim ki, bu şəxs məni şəntaj edir. Məhkəmə də dedi ki, bu məsələ media, KIV-də getməyib, şəntaj hesab olunmur. İndi ki, Zülfüqar Əliyev məsələni bu qədər işiştirdək mediaya qədər gətirib çıxardı, buna görə də o, qanun qarşısında ciddi şəkildə cavab verəcək, məsuliyyətə cəlb olunacaq”.

Deputat sonda deyib ki, Zülfüqar Əliyevin ona olan borcunu və dəymış zərərin təzminatını istəmir, ondan əl çəksin: “Zülfüqar Əliyevin bize ödəməli olduğu 100.000 manat təzminatın içinde 35.000 manat onun bize olan borcudur. Axşama qədər mənim dalımcı olmayan şər-böhtəni yazdırıb təhqir edir. Mənə onun 100.000 manatı lazım deyil, bu söz-söhbəti qurtarsın. Ondan heç nə istəmirəm. Yiğidirsən bu söz-söhbəti yerində otursun. Belə olmaz axi...”

Onlar düşünlər ki, mən indi deputatam və məni hansısa yollarla şəntaj edib pul alacaqlar. Amma onlar səhv yoldadırlar. Çünkü bu ölkədə qayda-qanun var. Əger mənim Zülfüqar borcum var idisə, niyə 3 il bundan qabaq tələb etmirdi?”

M.Xəlilovun ünvanlaşdırılmış suala və dediklərinə Z.Əliyev “Yeni Müsavat”la elaqə saxlayaraq cavab verib: “Biz ona görə məsələni mediaya indi çıxarmışq ki, 2014-cü ildə bize vərəfəliymişdi ki, pulunuz villa tam hazır olanadək veriləcək. Villanın tikintisine rəhbərlik edən Ramiz adlı “prorab” mənə demişdi ki, villa hazır olsun Mirzəcan Xəlilov oraya köçəndə sizdən de halallıq almış köçməz, pulunuza verəcək, səbri olun. Mən də iki il məsələni böyütədim. 2016-cı ilin mayın axırında məlum oldu ki, Mirzəcan Xəlilov borcumuzu vermek əvəzinə məni məhkəməyə verib. Dedim nə olar məhkəmə qaydasında məsələ həll olunar. Abşeron Rayon Məhkəməsi mənə qarşı xüsusi ittihəm qaydasında şikayət üzrə icraata iyunun 29-da xitəm verdi. Mirzəcan Xəlilov bununla razılaşmayaq məndən Ağdam Rayon Məhkəməsinə şikayət verib. Məhz bundan sonra qərara gəldim ki, problemi mediaya çıxarım və lazımi dövlət rəsmilərimə də bu vasitə ilə müraciət edim. Borcunu vaxtında ödəsəydi və məhkəməyə müraciət etməsəydi məsələ bu həddə çıxmazdı. Mənim onunla başqa heç bir problemim, düşmənliyim yoxdur. Onun pulunda da gözüm yoxdur. Mənə olan borcu isteyirəm. Heç bir qanunsuzluq etmirəm.

Orada işləyən 20 usta bilir ki, biz orada işin neçə faiziğini görmüşük. Bunu sübut etmək üçün əlimdə dəllillər var. 220 min manat dəyərindən yuxarı iş görmüşük. 160 min manatını ödəyib”.

□ E.SƏYİDAĞA

Azərbaycan zaman-zaman təkcə elə yadelli işgalçılarnın hücumuna mərəz qalmayıb. Vaxtaşırı cüzam, vəba və nehayət, taun kimi olasız, çarəsiz xəstəliklərin, azarların kütləvi hücumuna da mərəz qalib. Sağalmaz xəstəliklərə yoxluşmuş Şabran, Beyləqan, Güstəsapi kimi şəhərlər tərk edilib. Əhalisi dağa-dasa sığınır. Həmin ağır zamanlar həkimlərimiz, loğmanlarımız xalqın dorudine səriq çıxaraq möcüzəli məlhəmlər, tutiyalar, dərmənlar ixtira ediblər. Qısaşı, Azərbaycanda iki dəfə taun əleyhinə dərman, zərdab kəşf edilərək uğurla sı-naqdan çıxarılb.

Taunun iki fəqli müalicə üsulu olub bizdə. Birinci üsul çox qorxulu, vahimli, dəhşətli idi. Birinci üsulda şeytan vardi, ikincisində ince məlekler. Bugünkü görüşümüzde biz siz hər iki fəqli müalicə üsulu ilə tanış etmək fikrindəyik.

Tibb elmində pozulmaz qanun mövcuddur - taun yoluxmuş ərazilər adətən çəmberə alyanır. Girəcəyində, üstü kəllə-sümüklü qara bayraq dağalandırılır. İlk dəfə belə qara bayraqlar 14-cü əsrin evvəllerində Krim yarımadasını "bəzəyir". Venetsiya tacirləri ilə döyüşə çıxan Çingiz xan varisleri, Qafa qalasını mühasirəyə alarkən qəfi öz aralarında taun xəstələrini aşkarırlar. Diger tərəfdən, qaladakı venetsiyalılar da Çingiz xan xələflərinə təslim olmaq istəmirler. Vəziyyət düzülməz hala çatanda Cani bay adlı ordu başçısı, belə deyək, tarixdə ilk dəfə bakttereoloji silaha əl atıb.

Yarımcan xəstələri döyük mancanaqlarına qoyaraq, mühəsirədəki Qafa qalasına ətir.

Taun virusunu daşıyanlar adı bit-birəldərdir. Onlar evvelcə sicanlara dərası... Sonra insanlara. Çok keçmir bu sicanlar, bu virus daşıyıcıları venetsiyalıların gəmilərində Avropa sahillərinə çatıb taun mikrobunu bütün qitəyə yayır. Neticədə qara taun bayraqları bütün Avropanı bürüyür. Əhalinin dörde biri tauna yoluxub məhv olur. Cani bəyin bioloji silahı, belə deyək, sözün əsl mənasında özünü doğruldur.

Sonuncu dəfə qara taun bayraqları Azərbaycan ərazisində 1930-cu ildə asılıb. Hadisə Dağılıq Qarabağda, Hadrut bölgəsində baş verib. Bədii əsərlərdə bu epizod belə təsvir edilir.

"Düz 3 gündən sonra Hadrutun gircəyində qara bir bayraq asıldı, Hadrut bağlandı, gedis-gelis kesildi, Hadrutun küçələri bomboş boşaldı, evlərin pəncərələri, qapıları kip qapandı. Uzaqdan görünən dağların başı işe, qardan ağappaq idi. Amma qara bayraqla ağ zirveli dağların təzdindən yaranmış bu şairənə mənzərənin tamaşaçısı demək olar ki, göze dəymirdi. Əhalisi ya tələf olmuşdu, yaxud hardasa gizlənib qeybə çəkilmədi".

Yazıçı Elçin Əfəndiyevin "Ölüm hökmü" romanında Hadrutda baş vermiş taun epidemiyasının başlanması və şəhərin qapalı zona elan olunmasını yuxarıda cümlələrlə qələmə alınır. Həmin epidemiyə 1929-cu ilin son ayında başlayıv və məşhur mikrobioloq Lev Zilberin başçılıq etdiyi həkim ekspedisiyasının ciddi, çətin mübarəzi sayesində leğv edilir. Xəstəliyin özü ilə aparıldığı canların sayı, epidemiyanın dəqiq statistikası barədə bu gün

ürək və qaraciyerləri çıxırlar və bu yolla sinfi düşmənlər xəstəliyi etrafaya yayırlar. Sübüt üçün çekistlər, Zilberlə yeni qəbirləri qazib meyitləri yoxlamağa çağırırlar.

Hekimlər çekistlər bərabər Ay işığında erməni məzarlığını yollarırlar. Açılan 10 qabirdən üçündə, doğrudan da, cəsədlərin başı bədənindən ayrılmış, sinealeri və qarınları bıçaqla yarılaraq ürək və qaraciyerləri götürülmüşdür. Çekistin qənaətinə görə, bu, diversantların işi idi. Zilberlə çekistlər bir an üzəsürət dayanıb süküta dalırlar. Sonralar o, bu mənzerəni öz xatirələrində bele təsvir edir: "Təsəvvür edin... gecə yarısı, Ay işığında beş-on nəfər qəbiristanlığı girib, məzarları bir-bir açır. Səmadakı Ay gah budular arxasına keçir, gah yenidən

- Əger bir ailənin üzvləri ard-arda vefat edirse, bu o deməkdir ki, birinci ölen sağdır və digərlərini öz yanına, mezara çəkir. Onun sağ olduğunu necə biləm? Bunun üçün məzarın üstündən atəşirilər və ona yemək üçün yulaf verirlər. At yeyərsə, deməli, məzardakı diridir və onu öldürmək lazımdı. Yəni başını kəsmək, ürəyini, qaraciyerini çıxarmaq. Sonra götürülən üzvləri xırda-xırda doğrayı və ailənin salamat üzvlərinə yedirirlər.

"Filiz" əməliyyatı bu vahimli epizoddan sonra tamam başqa məzmun qazanır.

Yerli NKVD rəhbərliyi Hadrutda hannibalizm, yeni insan eti yemək hallarını bir-bir qeydə almaga başlıyır. Tezlikle hadisələ-

İndi bizim əlimizə, bax, bu təbliğat silah düşüb. Gelin ondan dünya mətbuatında məhərətə istifadə edək.

Robert Koçaryan, Zori Balayan kimilərin nəslində mənəcə bələ hannibalizm sözsüz ki, mövjud olub.

Bu mövcud olmasayıd, həmin kəslər insan etinə, qanına bu qədər susamazdilar.

O ki, qaldı Azərbaycanda təun əleyhinə icad edilmiş digər zərdər...

Həmin bu zərdab, 14-cü əsirin evvəlində Şeyx Səfinin iştirakı ilə, Neftçalanın "Pirətaun" ocağında aşkarlanıb. Sonralar Avropa pay gönderilib ki, ordakı təsunun kökünü birdəfəlik kəssin.

Ermənilər 30-cu ildə Hadrutda insan atını necə və niyə yeyiblər? - Həmid Heriscidən sensasiyon araştırma yazı

Taun xəstəliyinin əlacını tapan azərbaycanlı Şeyx Səfi və ondan 6 əsr sonra bu bəlanın ölkəmizdə kökünü kəsən Lev Zilber haqda

də geni bilgi yoxdur. O hadisələr barədə əsas bilgi rolunu isə hələ də yalnız professor Zilberin yazdığı xatirələr oynamadı davam edir.

Bakıda aldığı tapşırıqlardan birində Zilberə yazılaşma və sənədlərdə qətiyyən "taun" kəlməni işlətməmək tapşırılır. Bunun əvəzində o, "filiz" (rusca - "ruda") sözü yazmali idi. Ele bu səbəbdən də alım xatirələrini "Filiz eməliyyatı" adlandırbı.

O zamanlar SSRİ, o cümlədən Sovet Azərbaycanı özünün sənayeleşme dövrünü yaşayırı deyə, təklif edilmiş ssenari, kənar şəxslərdən heç bir şübhə yaratmır. Metbuata Lev Zilberin adı gələcək kimi hallandırılır. Xalq arasında şayiq buraxılık, bəs Qara-

bağda alımlar dəmir filizi axtarırlar. Böyük heyət, yüklə Hadrutu gəlib yetişən Moskva virusoloqları geoloq adı altında fealiyyətə başlayırlar. Dəstənin mərkəzi stabi Hadrut yaxınlığında albən monastır seçilir.

Danışdıqlarından bəlli olur ki, taundan ölen ilk xəstə - yeni-yetmə, hansısa gəmircini ovla-yıb, xəz dərisini soyub, elə xəstə gəmircidən de tauna yoluxub.

Patoloqanatom, professor Şirokoqorovun apardığı bakterioloji müayinələr taun diaqnozunu təsdiqləyir. Xəstəliyin növbəti qurbanlarından biri isə hərbi həkim Oleq Marlin olur. Lev Zilber xatirələrində davam edir:

"İş ele getirdi ki, cəsədlərin yandırıldığı xəndekdə ən üstə həkim Marlinin cəsədi düşdü. Odunlar yanıb,

tüstü və od xəndekdən bayır yaxınlıqda, Marqolinin bir qolu qəfiləndən yuxarı qalxdı və tez de aşağı düşdü. Bu tüstü və hisdən qaral-

mış qol ağ qarlı dağların fonunda kəskin seçilirid... Yerli əhalinin arasından topladığımız sanitərlər bu səhnəni gördükde lap diksindələr. Cəsədlərin yandırılmasımda iştirak etməkdən qəti şəkildə bonyu qaçırlardı".

Tezliklə hadisələrin dramatik cərəyanına NKVD işçiləri də müdaxilə edir. Bəlli olur ki, yerli erməni əhalisi, taundan sağalmış namına, tamam başqa, əcaib, vəhşi ayınlar həyata keçirirler. Mənzərə, qorxulu Hollivud filmlərinin xatırlatmağa başlayır.

Günlərin birində çekistlər Zilberə bildirilir ki, ciddi səhəbat və taun qurbanlarının məzarları na-məlum şəxslər tərefindən açılır. - Bilirsinizmi, bu cür ailələr haqqında buralarda hansı inamlar yayılıb? - mülliəm məndən soruşdu.

Mən, əlbəttə, bilmirdim.

Patoloqanatom, professor Şirokoqorovun apardığı bakterioloji müayinələr taun diaqnozunu təsdiqləyir. Xəstəliyin növbəti qurbanlarından biri isə hərbi həkim Oleq Marlin olur. Lev Zilber xatirələrində davam edir:

"İş ele getirdi ki, cəsədlərin yandırıldığı xəndekdə ən üstə həkim Marlinin cəsədi düşdü. Odunlar yanıb,

tüstü və od xəndekdən bayır yaxınlıqda, Marqolinin bir qolu qəfiləndən yuxarı qalxdı və tez de aşağı düşdü. Bu tüstü və hisdən qaral-

mış qol ağ qarlı dağların fonunda kəskin seçilirid... Yerli əhalinin arasından topladığımız sanitərlər bu səhnəni gördükde lap diksindələr. Cəsədlərin yandırılmasımda iştirak etməkdən qəti şəkildə bonyu qaçırlardı".

Lev Zilberin xatirələrini burda həyəcansız vərəqləmək müm-

kün deyil: "Mən ona taunun epidemiologiyasının bəzi xüsusiyyətlərindən bəhs etdim və sözəsi qeyd elədim ki, taunun ağıc-

ı formasından çox vaxt ailələr bütünlük tələf olurlar.

rin bəiskar, səbəbkəri - yerli xalq həkimi də tapılır. Karantindəki xəstələr arasında olmayı onu labüb cəzadan qurtarsa da, taun xəstəliyindən qurtarmır. Axşam-qəçi onun cəsədini xəndəyə atıb ağ dağ zirvələri fövqündə atəşə yaxırlar. Qəribədir, onun axıdan sonra Hadrutda taun xəstəliyi həqiqətən itib gedir.

"Geoloq" Lev Zilberin xatirələrinə daxil olmayan bəzi epizoldaları biz burda işqlandırmaq istərdik. Məsələ ondadır ki, taun xəstələrinin yeyilməsi faktı təkcə elə Hadrutda qeydə alınmayıb. Orta əsrlərdə bu cür oxşar hadisələri "taun zamanı ziyyəfət" adlandırırdılar. Görünür, taunun zərdəbini qədim insanlar bax bu cür axtarıb tapmışdır...

Lev Zilber də, axırdı sanki bu zərdəbdən istifadə edir. "Filiz" əməliyyatı uğurla qəbul edilir. Qədim zərdəb, dönya bazarına çıxırıllar.

Ancaq tərkibi kimseyə elan edilmir.

1977-ci ildə "Lenfilm" kinostudiyası Hadrut taunu mövzusuna "açıq kitab" çoxseriyalı filmının 8-ci seriyasında qaydırır. Filmin ən maraqlı epizoldarı yerli məzəlidə ləntələrindən qəribədir. Bu epizoldarda yerli erməni əhalisinin hannibalizm, yeni adam eti yemək faktları xüsusi ustlıqla çəkilib.

Mətnlər filmdə həm erməni, həm də erməni ləhcəsində rusca verilir.

Ermenilərin türkləri qanıçan, adam eti yeyən kimi təsvir etməsi faktı hamiməzə bəlli idir. Ancaq bunun arxasında heç bir həqiqi, in-sandırıcı sənəd, fakt yoxdur.

Lev Zilberin xatirələri, nəhayət "Açıq kitab" filminin 8-ci seriyası bütün bu cəfəngiyati alt-üst edir, bilesiz. Bəlli olur ki...

Mələk tükündən hazırlanan bu gizli dərmanın qədim reseptini ise, indi mən açmaq istəməm. İnşallah, vaxtı gələndə bunu edərem.

Gördüyüüm kimi, Azərbaycanda taun xəstəliyinin iki fəqli müalicə üsulu olub. İlk xilaskarı - Məscid Şeyx Səfiridir, sonucusu Lev Zilber.

Allah onların ikisine də rəhmət etsin...

Milli Meclisin Regional məsələlər komitəsi iki gün əvvəl keçirilən geniş müzakirələrdən sonra ölkədəki mübahisəli torpaq məsələlərinin həll edilməsi məqsədilə 3 işçi qrup yaradıb. Aparılan müzakirələrdən bəlli olub ki, əslində bu sahədə çox ciddi problemlər var və artıq rayonların bir-birine qarşı torpaq sahələri ilə bağlı iddiaları yuxarı səviyyelərə qədar gedib çıxıb.

Milli Məclis Aparatının bir sıra əməkdaşının adı var. Hacıqabul və Xaçmaz rayonlarında mübahisəli torpaqların araştırılması deputat Tahir Rzayevin başçılıq etdiyi qrupa həvələ olunub. Bineqədi və Sabunçu rayonuna ayrılmış 2-ci işçi qrupunda deputat Rüstəm Xəlilov rehberlik edəcək. İmişli və Ağcabədi rayonlarında mövcud olan mübahisəli torpaqla görə yaradılmış 3-cü işçi qrupunun rəhbəri isə deputat Malik Həsənov olub. Deputat Tahir Rzayev "Yeni Müsavat"ın əhalini xeyli məraqlandıran bu mövzu ilə bağlı suallarını cavablandırırdı. Öncə işçi qrupun yaradılmasının sebebləri haqda danışıdı:

- Bu gün bəzi rayonlar arasında müəyyən ərazi mübahisələri var. Hazırda respublika üzrə elektron xərite hazırlanır. Bütün torpaqların sərhədləri dəqiqləşdirilməlidir. Bu məqsədə də bəzi icra hakimiyyəti başçıları Milli Məclisə müraciət ediblər ki, məsələ dəqiqləşdirilsin. Ona görə də işçi qrupu yaradılıb. İşçi qrupuna deputatlarla yanaşı, İşçi qruplarında Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi, Əmlak Məsələləri üzrə Dövlət Komitəsi, Milli Məclisin Aparatından nümayəndələr daxildir. Biz gedib yerlərdə vəziyyəti araşdırırıq, əvvəlki xəritələrə baxırıq, hənsi səbəbdən torpaqların bu rayondan digərinə verilməsini araşdırırıq. O torpaqlar zəbt olunub, yoxsa əhali bilərkənmi, bilməyərkənmi gedib digər rayonun ərazisində məskunlaşıb, bütün bunlara aydınlıq getiriləndən sonra müvafiq rayonların icra başçıları ilə görüşəndən, müzakirələr aparılandan sonra ortaq məxrəcə geləcəyik.

- Ümumilikdə neçə rayonda belə mübahisəli ərazilər var? İlkin məlumatda bu rəqəm 59-dur...

- 59 rayon deyil, ərazi vahidində belə mübahisələr var. Elə rayon var ki, orada 2-3 yerde bu kimi mübahisələr hökm sürür.

- Bəzən eyni rayonun kəndləri arasında düşən mübahisəli ərazilər qan tökülməsinə belə səbeb olmuşdur.

- Yox, belə şey yoxdur. Bizi bir neçə rayonda olmuşuq, sakinlərlə, müvafiq qurumların nümayəndələri ilə də görüşmüşük. Heç bir ciddi mübahisə yoxdur. Əslində vətəndaşlar bunu sakit qarşılıqlırlar.

Biz kimin haqlı, kimin haqsız olduğunu müzakirə etmirik. Bu müzakirə obyekti olanda sözsüz ki, camaat ayağa qalxa bilər. Ancaq biz deyirik ki, köhne xəritə ilə torpaqlar bu rayonların ərazisine daxil edilib. Sonraki dönenmlerde, 80-ci illərdə, ondan əvvəlki illərdə əkinçiliyi, pambıqcılığı, tütüncülüyü inkişaf etdirməkdən ötrü bir rayonun torpağı alınıb və Nazirlər Sovetinin qərarı ilə digər rayona verilib. Belelikle, ərazi əvvəlki rayonun inzibati ərazisinin tərkibindən çıxarı-

idi, gedib baxdıq, gördük ki ordakı 47 hektar torpaq sahəsi heç xəritəyə düşməyib. Cəvaxt xəritə çəkiləndə bu ərazi tamam kənardı qalıb. İndi 47 hektarlıq torpağın mübahisəsinə həll etməkdən ötrü icraçı başçıları, digər orqanlarla da nişniq. Təklif edirik ki, bu ərazi zilərin müəyyən hissəsi Zərdab rayonuna, digər hissəsi isə Ucara verilsin. Razılışdırıldı ki, bu, daha yaxşı variantdır.

- **Tahir müəllim, bir sıra rəy onlarda münbət torpaq sahəsi**

- Tahir müəllim, bir sıra rəy yonlarda münbit torpaq sa-

verilibsə, belə məsələlərlə bağlı inzibati cəza tətbiq olunabılır. Amma bizim işçi qrupunun yaranmasının məqsədi tamam başqdır.

- Son nəticədə bu işlərin faydası nə olacaq?

- Həm ölkənin qeyri-neft sektorunun inkişafı üçün lazımdır, həm də rayonların ərazi ləri dəqiq müəyyən olunmalıdır. O vaxt bir rayonun torpağını götürüb başqa rayona veriblər. İndi də adamlar gəlib o ərazidə məskunlaşıblar. Məsələn, Ağcabədinin torpağı

The image consists of two side-by-side black and white photographs. The left photograph shows a large tear in a patterned carpet near a doorway, with debris scattered on the floor. The right photograph is a close-up view of the torn edge of the carpet, showing the frayed fibers and the underlying padding.

İcra başçısının müavininə ev yıxmaq iddiası - məcburi köçkünün mülkü niyə uçurulub?

Barat Orucov: “Etibar Yolçuyev mənə Kəlbəcərə köcməyi məsləhət bilir”

Kəlbəcərdən olan məcburi köçkün Orucov Barat Nəriman oğlu redaksiyamıza müraciət edərək, problemlərini yuxarı orqanlara çatdırmaq üçün "Yeni Müsavat"dan kömək isteyib. O, Suraxani rayon İcra Hakimiyəti başçısının müavini Etibar Yolçu-yevdən şikayətçidir.

B.Orucov bildirib ki, 10 il önce Qaraçuxur qəsəbəsi, H.Mehbaliyev küçəsində 34 nömrəli evin qarşısında 56 kvadratın içərisində tikdirdiyi 3 otaqlı ev içərisindəki əşyalarla birlikdə icra başçısının müavini tərəfindən qanunsuz olaraq dağıdılib: "Evimi Suraxanı rayon İcra Hakimiyyətinin rəziliyi ilə tikdirmişdim. Etibar Yolçuyev qanunsuz olaraq evini sentyabrın 1-də dağıtdırıb, evin içərisindəki əşyalarımız məhv edilib. Qızıl-zinət əşyalarımız, pullarımızın hamısı itib. Mənə deyirlər ki, size bildiriş göndəmişik, niyə gelmirsiniz? Bize isə heç bir bildiriş gəlməyib. Söküntü zamanı özüm iştirak etdim. Danışq apardım ki, evimi sökməyin. Amma onlar polis çağırıb mənim həbs edilməyimi tələb etdilər. Bütün qanunsuzluqlar icra başçısının müavini Etibar Yolçuyev tərəfindən edilib. Söküntündən sonra dəfələrlə onun qəbuluna düşmək üçün müraciət etmişəm, amma əhəmiyyət verməyib. 1993-cü ildən Kəlbəcərdən məcburi köckünəm. Qazandığım pulların hamısını bu evin tikintisine sərf etmişdim. Bütün aidiyyatı qurumlara müraciət edib, kömək istəyirəm. Xahiş edirəm, mənə kömək edin. Müraciətimə ölkəmdə qıymət verən olmasa, xarici səfirliliklərə müraciət edib, vətəndaşlığım haqqında ölçü götürülməsini xahiş edəcəm. Həmin söküntü zamanı ərazidə ikimətbəli evlər də söküllüb, 16 ailə köçürülüüb. Ərazidə plakatlar vurulub. Bu plakatların üzərində "etibarlı əllər" yazılıb. İnsanlara müraciət edirlər ki, bizi müraciət edin, bizdə evlər var. Sonradan mənə məlum oldu ki, vətəndaşlara ev satan "Etibarı" şirkəti ele Etibar Yolçuyevinmiş. Yolçuyev o qədər azgınlaşmış ki, mənə Kəlbəcərə köçməyi məsləhət bilir. Məgər Kəlbəcər var? Varsa, köcməyə hazırlıq. Etibar Yolçuyev evimi məhkəmə qərarı olmadan qanunsuz sökdürdüyü üçün barəsində ölçü götürüsün. Qanunlarımız var, orada yazılır ki, məhkəmə qərarı olmadan vətəndaşın mülkiyyətinə toxunula bilməz".

Yazında adı keçen Etibar Yolçuyevin mövqeyini dərc etməyə hazırlıq.

Cavanşır ABHASLI

sözü deyirdi. Baxıb gördük ki, bu ərazi tarixən Ağdaşa məxsus olub. Burada həm Zərdabın Seyidler kəndi öz ölülerini dəfn edir, həm də Ağdaşın bir kəndinin əhalisi bura gelir. Oturub söhbət etdik ki, axı, kəndlilərin burada hər hansı mübahisəsi yoxdursa, onda niyə problem yaransın? Hər iki kənd bu qəbiristanlıqdan istifadə edir. Xəritə ilə ərazi Ağdaşa aid olub, elə bu şəkildə də saxlansın. Razılaşdıq, mübahisə aradan qalxdı.

- İndiyə qədər neçə rayonda mübahisələr aradan qalxıb?

- Hardasa 7 rayonda torpaq mübahisəsi həll olunub. Bundan sonra digər rayonlarda gedəcəyik. Sözsüz ki, bu problemlər öz həllini tapmalıdır. Bu, adamların rahatlığı üçündür, həm də dövlət əhəmiyyətli məsələdir. Hər bir adamın həyəti varsa, onun çəpəri, sərhədləri məlum olmalıdır. O cümlədən hər bir kəndin, rayonun da sərhədi müəyyən edilməlidir. Bu, cox vacib bir məsələdir. Sas yanaşma tələb edir. Lakin bu məsələni başqa formada müzakirəyə çıxartmaq, ajiotaj yaratmaq, şouya çevirmək düz deyil. Bəziləri yerlərdə də nə isə atmaca atırlar ki, "niyə belə olub?" Olub da indi, olub. 30-40 il bundan əvvəl olub. Yaxud torpaq islahatı gedəndə xəritəni çəkiblər, bu kəndin 5 hektarı o biri kəndə düşüb. Gərək bu səhvələr aradən geləcək.

Elşad PAŞASOY

Balina haqda roman

Zamin HACI
zaminhaci@gmail.com

Bu amerikalılar çok əfəl camaatdır. Təsəvvür elə, prezident seçkisinə cəmi bir ay qalıbdır (8 noyabrda olmalıdır), ancaq bunlar hələ də bilmirlər prezidentləri kim olacaqdır! Olkənin yarısı deyir Hillary Clinton olsun, yarısı deyir Donald Tramp olsun. Ray sorğuları belə əllinin əlliye göstərimiş.

Mən bir şeyi başa düşmürəm ki, bu xanım Clintonun əri Bill Clinton 90-ci illərdə ABŞ prezidenti işləyirdi ya yox? Niye o vaxt bu adam Hillary xanımı öz yerinə qoyub getmədi ki, indi təzədən yazılı arvad düşüb dərebədərə seçici gəzir? Xalq məsləhət bilsəydi, elə o vaxt prezident olardı, araya Buş, Obama girməzdi.

Bu mənada amerikalıların bizdən öyrənəcəyi şeylər çoxdur. Misal üçün, hətta Kamılxan nənə kimi yaşı arvad belə 40 il sonra (doxsan çıraq əlli üsulu ilə hesablaşdı) kimin prezident olacağını bilir! Deməli, Kamılxan nənə amerikalıların bütün Mərkəzi Kəşfiyyatından-zadən çox məlumatlıdır. Sövgəliyi, biz Bin Ladenin yerini də amerikalılardan qabaq tapmışdıq, özüm Biləcəri-Nərimanov marşrutunda işləyən 67 sayılı avtobusda eşitmışdım: "Bin Laden Amerikanın oyunudur, bu dəqiqə də oturub Nyu Yorkda, sifətini dəyişiblər, özü də gecələr taksi şoferi işləyir".

Azərbaycanda istənilen seçkinin, səsvermənin nəticələri öncədən bilinir, dərsliklərə salınır, məktəblərdə öyrədilir. Axırdı da heç kim şoka düşmür, cəmiyyət parçalanmir, monolitlik pozulmur.

Təzəlikcə Şəkidə bir kişiye ayı hücum eləmişdi. Adam evinin yaxınlığında meşədən şabalıd yüksəmə gedərken ayı ilə üzləşib, süpürleşiblər, bir-birinə xəsarətlər yetiriblər, axırdı ayı başını götürüb qaçıbdir. (Etimarlı mənbədən aldığım informasiyaya görə şəkili ayıya nəsə anekdot danışib, bundan sonra ayı güle-gülə aradan çıxbırdı). Belə süjet Amerikada olsa, indi bundan min dənə "Xortdamış" tipində kino qayırıb baş rolu oynayan adama "Oskar" verərdilər. Leonardo di Kaprio elə bu cür rola görə Hollivudun baş ödülüünü aldı. Həmin film 19-cu əsrde olmuş real əhvalat əsasında çəkilmişdi. Təsəvvür edin, bunlar nə qədər mağmın adamlarıdır: axırıncı dəfə ayı ilə güləşməkdən 19-cu əsrde salamat çıxıblar! Vay-vay... Sən də deyirsən bunlar gəlib Qara-bağ problemini həll eləsin, nə bilim, Suriyada qayda yaratsın, dolların kursunu endirsin, banka kreditimizi vərək və saire. Əlac ancaq özümüzədir, qardaşlar. Azərbaycan dünyaya Güneş kimi doğacaq! Nurəddin Mehdiyanlı Leonardo di Kapriou döyər!

Başqa bir süjeti nəql eləyim. Amerikalıların klassik ədəbiyyatında bir "Mobi Dik və ya Ağ Balina" adlı roman var, 19-cu əsrde yaşamış Herman Melville yazıldığı. Romanın əfsanəvi ağ balinanı ovlamağa cəhd edən Axav adlı cəsur kapitanın dəniz səyahəti təsvir edilmişdir. Maraqlı romandır, ancaq bir azərbaycanlı, xüsusən Narxozun məzunu olaraq deyim ki, bir qəpiklik əsər deyildir. Çünkü bu bədbəxt kapitan "Pekod" adlı gəmidə Mobi Dik-i ovlamaq üçün 3 okeani fırlanır, başına min dənə müsibət gəlir, axırdı nə olur, heç onu yazmır, bəlkə romanı oxumaq istəyen var? Uzun sözün qisası, bir balinanı ovlamaq nəmənə şeydir ki, ondan zırpi bir roman yazasan, üstəlik Amerika məktəblilərini işə salasan, yazıqlar bütün günü belənlik cızmaqarani oxusun? Herman Melville gəlsin bizim Broker Əbülfəzədən balina ticarətinin sırlarını öyrənsin! Əbülfəz müəllim, maşallah, bütün Azərbaycanı balina piyi ilə təchiz eləyir, kərə yağı adı ilə gündə balina yağını çörəyə sürtüb səhər yeməyi yeyirik. Millət balina piyində qayganaq yeməkdən balina kimi şib, ölkəmiz inkişaf edibdir!

Bir maraqlı detal da var ki, "Mobi Dik" romanında biz kapitan Axavin başına gələnləri İsmayıllı adlı matrosun sayesində öyrənirik. Bəlkə də bu İsmayıllı bizim yerlimizdir. Qurban olsunlar İsmayılla, yoxsa amerikalılar haqda çoxlu fikrim qalırdı...

Ermənistana "İsgəndər M" operativ-taktiki raket komplekslərinin verilib-verilmədiyi hələ də qaranlıq qahr. Rəsmi Moskva bu günədək faktı nə tödiq, nə də təkzib edib. Əsirada Rusiya Müdafiə Nazirliyi həmin sistemlərin hüquqi baxımdan kime məxsus olduğunu konkretlik götirməyib. Bu isə erməni tərəfinə mövzu ilə bağlı ajitaj yaradılması və Azərbaycana qarşı təbliğat savaşında müyyən fürsət verib.

Ancaq bu da əbəsdir. Çünkü hərbi analitiklər görə, həmin komplekslər aprel döyüşləri zamanı da Ermənistanda olub, amma bu, Azərbaycan ordusunun blits-hərbi uğuruna mane ola bilməyib. Demək, Ermənistən ərazisindəki heç də bütün döyük sistemlərin ixtiyarı İrəvanın əlində deyil - o cümlədən "İsgəndər" raket kompleksləri ilə Ermənistən istədiyi kimi davranışması istisnadır.

Hərbi təhlilçilər görə, ermənilərin "İsgəndər" ilə bağlı eyforiyasını əsassız edən bir müüm amil də ondan istifadə olunacağı təqdirdə Ermənistən Naxçıvan ərazisindən qat-qat ağır cavab zərbəsinə məruz qala bilecəyi ilə bağlıdır. Söhbət əlbəttə ki, Naxçıvana ən yaxın məsafədə (təxminən 100 km) yerləşən İrəvanın və hətta Metsamor AES-in hədəf alınmasından gedir. Heç şübhə yox ki, düşməni bu iki hədəf ciddi şəkildə narahat edir, xofa saxlayır.

Başqa yandan, düşmən biləmiş deyil ki, Rusiya həmin silahları əger Ermənistəna müvəqqəti, "icarəyə" verə bilərsə, Azərbaycana da sadəcə, sata bilər. Yeni o halda da düşmənin hansısa herbi balans yaratmasından və ya hərbi üstünlüyündən dənişməyəcək.

"Yəqin ki, Rusiya Azərbaycana da "İsgəndər" satacaq". Bu fikir Gürcüstəndə nəşr olunan "Arsenalı" hərbi-analitik jurnalının məqaləsində yer alır (Virtualaz.org). Jurnalın qənətincə, Kremlin indiyə qədər "İsgəndər" operativ-taktiki raketlərini heç kimsə satmadığı bir vaxtda bu silahların Ermənistanda nümayiş olunması regiondakı hərbi-siyasi vəziyyəti daha da gərginləşdirib.

Məqalədə daha sonra deyilir ki, bu raketlərin Rusiya tərəfindən Ermənistana verilmesi apreldeki dördgünlük müharibə zamanı Azərbaycan ordusunun İslaildən aldığı müasir idarəolunun raketlərlə erməni ordusunun zirehli texnikasına dəqiq zərbələr endirməsinin neticələrindən ireli gəlir. "Aprel döyüşləri erməni generalitetinin ciddi səhvlərini üzə çıxarmaqla yanaşı, Kremlin neytral mövqeyi ilə də yadda qaldı, bu isə Ermənistən əhalisində kəskin anti-Rusiya ehvali yaradı. Görünür, Rusiya Ermənistanda öz nüfuzunu qorumaq üçün İrəvana bahalı "İsgəndər" komplekslərini verib. Lakin istisna deyil ki, bu sövdələşmədə həm də uzaq gedən məqsədlər var. Yəqin Azərbaycan da "İsgəndər" almaq istəyəcək, ancaq Rusiya Bakıya bu operativ-taktiki raket komplekslərini satacaq", - deyə jurnal vurğulayıb.

Ermənilərin "Dəmir günbəz" xofu güclənir - düşmən Bakıya qarşı təsəlli axtarışında

Rusiyalı hərbi ekspert "İsgəndər" raketləri əleyhinə qalxanın mümkün olmadığını iddia edib erməniləri sakitləşdirməyə çalışsa da, reallıq başqa şeyi deyir; Azərbaycanın əlində əks-çarə var, həm də bir yox - üç...

"İsgəndər" kompleksinin Ermənistana ələ bir hərbi üstünlük yaratmadığını artıq ermənilərin özləri də etiraf etməyə başlayıblar. Məsələn, separatçı rejimin keçmiş "xarici işlər naziri" Arman Melikyan bu sistemlərin "İsgəndər"lərin əslində Ermənistən ərazisində çoxdan olduğunu söyleyib. Ancad onun fikrincə, bu fakt Azərbaycanı apredə erməni mövqeləri hückum etməkdən çəkindir. "İsgəndər" operativ-taktiki raketlərini heç kimsə satmadığı bir vaxtda bu silahların Ermənistanda nümayiş olunması regiondakı hərbi-siyasi vəziyyəti daha da gərginləşdirib.

Sitat: "İsgəndər"lər parada nümayişindən sonra Rusiya ve Azərbaycan arasında "hava-hava" və "hava-yer" taktiki raketlərinin yeni nəslinin istehsalı ilə bağlı danışqlar başlayıb. Yaddan çıxarmayaq ki, Rusiya dönyanın en böyük silah istehsalçısı və ixracatçılarından biridir. Real müharibə şəraitində Rusiya istehsalı silahların uğurlu təbliğ həmin silahlar üçün əlavə reklam ola bilər. Qara-bağ bölgesinde hərbi əməliyyatların başlaması təhlükəsi və bu təhlükənin aprel ayında gerçekleşməsi bölge dövletlərinin silahlanma məsələsində yenidən yarışa girməsinə səbəb oldu. Ermənistən müstəqilliyinin 25 illiyində nümayiş etdirilən "İsgəndər"lər isə bu yarışı daha da qızışdırıb.

Məlikyan daha sonra deyib: "Bildiyim qədər, "İsgəndər" Ermənistanda uzun müddətdir ki, mövcuddur. Cətin ki Azərbaycanın da aprel ayına qədər bundan xəbəri olmamış olsun. Daha doğrusu, Azərbaycanı buna bildiyi halda belə hərbi əməliyyatlara başlamaqdən çəkinmədi. Yəqin ki, erməni tə-

rəfinin bu raketlərdən istifadə edə bilməyəcəyinə əmin olublar. Belə çıxır, müharibə şəraitində istifadə edilə bilməyən silahlar ancaq Rusiya-Azərbaycan əməkdaşlığına xidmət edir".

Beləliklə, Bakının Ermənistəndəki "İsgəndər"ın təsir effektini sıfırlayacaq ən azı, iki güclü kontur-tədbiri ortaya çıxır: Naxçıvandan İrəvana cavab zərbələri şəklində və Azərbaycanın özünün bu kompleksləri almaq imkanı. Üçüncü çara də var - Bakının İsrailin köməkliy ilə güclü raket hücumundan müdafiə sistemi yaratması.

Söhbət "Dəmir günbəz" və ya "Sehri çubuq" müasir və yüksək dəqiqliklə sistemlərdən gedir - hansı sistemlərin qurulmasına artıq başlandıq deyilir. Bu günlerde isə yəhudi əsilli deputat Yevda Abramov yerli mətbuatda açıqlamasında bildirib ki, tezliklə İsrail Azərbaycana "İsgəndər" raketlərinin yere düşməsinə imkan verməyən "Dəmir günbəz" raket əleyhinə müdafiə sistemleri verəcək.

Təsadüfi deyil ki, bu arada erməni tərəfində Bakının almağa hazırlaşlığı "Dəmir günbəz" və "Sehri çubuq"dan dolayı xof xeyli artıb. Görünür, o sebəbdən rusiyalı hərbi ekspertlərin dilindən sakitləşdirici aşıqlamalar almaqla özlərinə təselli tapmağa çalışırlar. Misal üçün, "Dəmir günbəz" məsələsinə erməni mediyasına şəhər edən Rusiyadakı Hərbi-Siyasi Təhqiqatlar Mərkəzinin aparıcı eksperti Mixail Aleksandrov deyib ki, "Dəmir

günbəz" ballistik trayektoriya ilə uçan, habelə "Smerç" yayılmış sistemlərindən atılan raketlər mübarizədə yaxşı olsa da, "İsgəndər" tipli müasir raketlərə qarşı qətiyyən effektli deyil. "Ona görə də bu sistemin ("Dəmir günbəz" - red.) baha olmasını nəzərə alsaq, Bakı üçün o, məqsədə uyğun ola bilmez. "Dəmir günbəz" dərđlərin dərmanı kimi baxmağa dəyməz" - ekspert qeyd edib.

Onun sözlərinə görə, "İsgəndər" raketləri məhz məqsədli şəkildə bu cür raketdən müdafiə sistemlərindən yayınmaq üçün yaradılıb: "Bu raketlərin ələ keçirilib vurulması üçün manevr qabiliyyəti və effektli anti-raketlər lazımdır - öz də bir yox, onlara. Bundan əlavə, "İsgəndər" raketlərinin uçuş trayektoriyasını hesablaşmaq üçün hesablaşma kompleksi sistemi lazımdır. Elm və texnikanın müasir inkişaf mərhələsində belə sistemlərin yaradılması mümkün deyil" - rusiyalı ekspert iddia edib.

Sözsüz ki, bu kimi fikirlər erməni tərəfini sakitləşdirməyə, guya Rusyanın Ermənistənla Azərbaycan arasında hərbi balansı qoruduğuna, bütövlükdə Moskvadan ermənilərin yanında olduğunu onu inandırmağa yönəlib. Ancaq Naxçıvandakı Türkiye istehsalı T-300 "Qasırğa" raket kompleksi İrəvana Moskvadan da yaxındır. Təkcə buna görə xoflanmağa dəyər - Ermənistənda "İsgəndər" olsa da, olmasa da.

□ Siyaset şöbəsi

Moskvada şia-sünni qarşıdurmasını kim və niyə törədib...?

Sabiq milli təhlükəsizlik polkovnikindən hökumətə çağırış

Oktyabrın 4-də
Moskvanın Cümə məscidinə Məhərrəmlik
ayı ilə əlaqədar topla-
şan siyələrə hücum olub.
Lent.az-in Rusiya paytaxtindəki mənbələrinə istinadən
verdiyi xəbərə görə, saat 20 ra-
dələrində Mir prospektində
yerləşən Cümə məscidinə
30-dək vəhhabı təriqətinə aid
səxslər hücum edib. Onlar qapıları
sindrıb məscidə daxil
olaraq namaz qılan siyələri döyməyə
başlayıblar. Məcidin etrafında olan 20-yə yaxın polis
hücumun qarşısını ala bilməyib.

İlham İsmayılov: "Moskvadaki təhlükəli hadisənin Azərbaycana keçməməsi üçün profilaktik tədbirlər görülməlidir"

Mescid rəhbərliyinin hücum edənlərə sakitleşmək çəşidi nəticəsiz qalıb. Bundan sonra hadisə yerinə 50-dək "OMON"-çu gəlib. Polis əməkdaşları Moskva "Əhli Beyt" cəmiyyətinin rəhberi Nizami Baloqlanovu saxlayıb. Lakin məsciddə toplaşan dindarların təzyiqindən sonra o, sərbəst buraxılıb. Hükum edənlər insidentdən sonra hadisə yerindən uzaqlasılıblar.

Moskva Müslümanları Ruhani İdaresi ise Rusiya paytaxtındaki Cümə məscidində baş verən hadisə ilə əlaqədar

azərbaycanlıların məktubuna rəsmi cavab verib. Bunu "Report"un Moskva müxbirinə Rusiyada fəaliyyət göstərən "Əhli-Beyt" ictimai təşkilatının sədri Nizami Baloğlanov bildirib. Onun sözlerinə görə, Moskva Cümə məscidində oktyabrın 4-də baş verən qarşılurmada təqribən 200 azərbaycanlı iştirak edib. N.Baloğlanov bildirib ki, icma liderləri və hüquq-mühafizə orqanlarının əməkdaşlığı gərsidurmanıq nəticəmişdir. Buna görə də, 20 il ərzində əsaslı davaya çevrilməsinin qarşısını alıb.

Təşkilat sədri vurğulayıb ki, Moskva Müsəlmanları Ruhani İdaresi "Əhli-Beyt" icmاسına rəsmi məktub göndərib

"Məktubda qeyd olunub ki, azərbaycanlılara Məhərrəm ayı ilə bağlı Cümə məscidində tədbirlər keçirməyə icazə verilmir. Bunu müxtəlif icmalalar arasında münaqişə ola biləcəyi ilə əsaslandırıblar. Biz 20 ildir Cümə məscidində anplein

tedbirlər keçiririk. İndi məscid də aparılan yenidənqurma işlərindən sonra toplaşmağımıza icazə vermirlər. Bazar ertəsi normal qaydada məsciddə toplaşaraq namazımızı qılıb duamızı etdik. Amma sonrakı gün kimlərin sətəhrikinə görə digər müsəlmanları bize qarşı gəvdular”.

O əlavə edib ki, hazırda Moskvada yaşayan azərbaycanlıların şəhər üçün müqədəs aylarda, bayramlarda və anım günlərində toplaşacağının heç bir yer yoxdur: "Bu səbəbdən azərbaycanlılar İranın Rusiyadakı səfirliliyi yanında fəaliyyət göstərən İslam Mədəniyyət Mərkəzində toplaşmağı məcburdur".

N.Balçoglanovun sözlerine göre, teşkilat dəfələrlə imanlıların dualarını edib, namazlarını qılmaları üçün məkan ayrılmazı xahişi ilə Moskva meriyasına və azərbaycanlıların diaspor təşkilatlarına müraciət edib, amma bunun heç bir nəticəsi olmayıb, məsələ "ölün nöqtə"dən tərəpənməyib.

Mescidə hücum hadisəs ilə bağlı dünən Moskva Müselmanları Ruhani İdarəsində Rusyanın baş müftisi Ravil Qaynuddinin iştirakı ilə görüş keçirilib.

Göründüyü kimi, mesele kifayət qədər ciddidir. Rusiya da bir neçə milyon Azərbaycan vətəndaşının yaşadığı və bu ölkədə baş verən hadisələrinin Azərbaycana da bu və ya digər şəkildə təsirsiz ötüşmə

diger sekilde tesirsiz otusmey-

yecəyi iddiası da var. Məscidə hücum hadisəsinin arxasında Rusiyada məzheblərərə mü-naqışləri alovlandırmaq planı daya bilermi? Bu cür hadisələrin Azərbaycanda təkrarlanması üçün nələr edilməlidir?

orhanlarının eli ile alına bilmir. Yaxşı olardı ki, bu cür təhlükeli məsələlərin Azerbaycana keçməməsi üçün Dini Qurumlarla İş üzrə Komitənin, hüquq-mühafizə orhanlarının nümayəndələri Moskvaya ezam olunsunlar, orada müsəlmanların dini lideri ilə görüşsünlər, müəyyən işlər aparılsın. Tədbirləri görsünlər ki, bu cür hadisələrin öncədən qarşısı alınınsın. Çünkü məzheblər arasında baş veren münaqışələr çox təhlükəli olur və genişlənmək ehtimalı yüksək olur. Belə təhlükəli proseslərin Azerbaycana keçməməsi üçün proflaktik tədbirlər görülməlidir. Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin məarifləndirmə tədbirlərinin bu məsələdə ciddi təsirinin olacağını düşünmüərəm. Ona görə də qeyd etdim ki, məsələyə Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsi və hüquq mühafizə orhanları müdaxile etməlidirler”.

Keçmiş MTN zabiti məscidə şələrə hücumun arxasında Moskoda məzheblərarası münaqişələrin alovlandırılması planının dayanması ehtimalının çox zəif ehtimal olduğunu da söylədi: "Ona görə ki, Rusiya müsəlman ölkəsi deyil. Orada baş verə biləcek müsəlman təriqətləri qarşıdurmasını Rusiya hökuməti özü amansızcasına yatıdırar və Rusiya ictima-iyiyəti də bunun tərəfində olar. Rusyanın içində münaqişələrin alovlanması istəyən mərkəzlər bu planlarını gerçəkləşdirmək üçün müsəlman təriqətləri arasında münaqişə yaratmaq xəttini seçməzler".

Etibar SEYİDAĞA

ABS-Rusiya gərginliyi pik həddə çatır

Şahin Cəfərli: "Bu iki ölkənin maraqlarının toquşması Azərbaycanın manevr imkanlarını artırır"

Qarabağ məsələsinin bu mərhələdə həllinin mümkün olmadığını bildirib. Bu bəyanata məhz ABŞ-Rusya münasibətlərində yaranmış son durum kontekstində yanaşmaq lazımdır. ABŞ münaqişənin həllində Rusyanın dominant rolunu qəbul edirdi və bu məsələdə iki ölkə arasında ciddi fikir ayrılığı müşahidə olunmurdur. Lakin bundan sonra vəziyyət dəyişə bilər. Heç kim üçün sərr deyil ki,

ABŞ Rusyanın Cənubi Qafqazda möhkəmlənməsində və Ermenistan kimi, Azərbaycanın da Moskvanın orbitinə daxil olmasında maraqlı deyil. Dündür ABŞ hazırda bu bölgədə Azərbaycana Gürcüstanla eyni seviyyədə önem vermir, lakin bu heç də o demək deyil ki, hər zaman belə olacaq. Bu münasibət indiki mərhələyə aiddir, yaxın gələcəkdə isə ABŞ Azərbaycanın da Gürcüstanın yolu ilə ge-

dərək avroatlantik məkana in-
teqrasiya xətti tutmasının isteyir.
Bu səbəblə, Vaşinqton qətiyyət-
maraqlı deyil ki, Azərbaycan
Rusiyanın SSRİ-nin bərpası xə-
yalı ilə formalaşdırıldığı inteqrasi-
ya layihələrinə qoşulsun. Rusi-
yanın Dağlıq Qarabağ münaqişə-
şesinin həlli ilə bağlı son təkliflə-
rindən xəbərdar deyilik, amma
əminəm ki, həmin təkliflər Rusi-
yanın regionda mövqelerinin
möhökəmləndirilməsinə xidmət-

monkerlerinini hesine xüsuslu edir. Xatırlayırsınızsa, aprel döşüşlerinden sonra bölgəyə səfər edən Rusyanın xarici işləmə naziri Sergey Lavrov Azərbaycanın Avrasiya İqtisadi Birliyi və Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatına qoşulmasını istədiklərini gizlətməmişdi. Belə təxmin yürütmək olar ki, Rusiya Azərbaycanın bu qurumlara qoşulmasının müqabilində Qaraçaybağ məsələsində hansısa güzəştlər vəd edir və buna uyğun olaraq təkliflər hazırlayıb. Kerrinin son beynəlatını men belə qiymətləndirir.

- dirirəm ki, ABŞ həmin təkliflərin reallaşmasını arzulamır və Azərbaycana mesaj ünvanlayır ki, o təklifləri qəbul etmək məcburiyyətində deyilsiniz. Bu, cədəməkdir ki, ABŞ Moskvadan irəli sürdüyü təkliflərin qəbul olunmasının Azərbaycanın Rus siyanın nüfuz dairəsinə girməsi ilə nəticələnəcəyini bilir və buna səbəblə Minsk qrupundakı tərəfdəşinin təkliflərinə həmmüəl-liflik etmək fikrində devil".

Politoloq Azərbaycan tərəfin Rusyanın Dağılıq Qarabağ məsələsindəki mövqeyindən məmənun olmadığını da qeyd etdi: "Ötən günlərdə Mili Məclis sədrinin 1-ci müavini Ziyafət Əsgərovun verdiyi bəyanatı diqqətdən kənardə qoymaq olmaz. Z.Əsgərov bildirmişdi ki, Qarabağ münaqişəsində əda-lət ABŞ-in dəstəyi ilə bərpə olunmalıdır. Bu bəyanat göstərir ki, rəsmi Bakı Rusyanın bu məsələdə mövqeyindən, ireli sürdüyü tekliflərdən heç de-

məmənun deyil. Moskvanın işgalçi ölkəyə "İsgəndər" operativ-taktiki raket kompleksi verməsi isə rəsmi Bakının narahatlığını artırıb. Bu səbəble, Azərbaycan hakimiyəti mühüm tarzlıq faktoru kimi ABŞ-in aktivləşməsində ve həll prosesinin Rusyanın inhisarından çıxmışında sanki maraqlı görünür. Hesab edirəm ki, bu məsələdə ABŞ və Rusyanın maraqlarının toqquşması Azərbaycanın manevr imkanlarını artırır. Cənubi Qafqazda ABŞ-Rusiya rəqabetinin kəskinləşcəyi əsas istiqamət isə yəqin ki, Gürcüstan olacaq. ABŞ böyük ehtimalla Gürcüstanın NATO-ya üzvlük prosesi nə daha aktiv dəstək verəcək. Gürcüstanda 8 oktyabr seçkiləri azad və ədalətli keçirilərsə, seçki sonrası daxili qarşışdırma yaranmazsa, qonşu ölkənin avroatlantik strukturlara integrasiyası sürətlənəcək".

Cavansır ABBASLI

Türkiyədə 15 iyul hadisələrindən sonra FETÖ (*Fetullahçı Terror Örgütü*) tərəfdarlarına qarşı genişməq yashı əməliyyatlar başladı. Bu əməliyyatlar indi də davam edir. Türkiyədə əsasən güc strukturlarında aparılan təmizləmələr nəticəsində yüzlərle insan istintaqa cəlb olunub.

Qardaş ölkədə yaşanan hadisələrdən sonra Azərbaycanda da bu istiqamət üzrə əməliyyatlar keçirilib, bir sıra həbsler həyata keçirilib. Lakin Türkiyədən fərqli olaraq son zamanlar Azərbaycanda bu kimi əməliyyatların səngiməsi müşahidə olunur. Bəs, Azərbaycanda FETÖ-yə qarşı əməliyyatlar bitdimi?

Məsələ ilə bağlı "Yeni Müsavat"dan danışan politoloq Mübariz Əhmədoğlu hesab edir ki, Azərbaycanda Gülen tərəfdarları kifayət qədər dərin fəaliyyət göstəribler: "Azərbaycan demek olar ki, FETÖ şəbəkələrinin qurulduğu ölkələr arasında ilk sıralarda durdu - baxmayaraq ki, Türkiyə o zaman Özbəkistanda, Qazaxistanda bu cür məktəblər açmaq daha rahat idi. Qazaxistanda məsələsində hətta Rusiya amili də var idi ki, oradan bu şəbəkəni Rusiyaya da keçirsinlər. Lakin onların prizmasında işin aktivliyi Azərbaycanda alındı. Azərbaycanın özünəməxsus spesifik xüsusiyyətləri var. Bizi də hətta güləncilər özlərini rəsmi şəkildə elan etsələr də, yenə də prezidentin siyasetini izləyiblər.

Onlar heç zaman görməmişdilər ki, gülənciliyi qadağan edən dövlətin siyaseti olsun. Türkiyə tərəfi məsələni çox konkret qoydu. Bunun özü də çox anlaşılmaz məsələdir. Azərbaycanda bütün "Gülən məktəbləri"nin hamısı yüksək çinli Türkiye nazirlərinin təsiri altında, onların yaxından iştirakı ilə açılıb. Yəni bunlar hər hansı məktubla, zənglə baş verməyib. Yüksək çinli məmurların bir neçə dəfə Bakıya gəlmişdən sonra bu məktəblər açılıb. İndi də elə həmin sürətlə də Türkiye hökumətinin istəyi ilə FETÖ təmizlənir. Necə ki, o zaman Azərbaycan ətalətə həmin işlərin görülməsinə icazə vermişdi, indi də o temple proseslər qapadılır. Düşünürəm ki, Azərbaycanda texminən 3-5 faiz gizli gülənci var. Hansı ki, onlar gerçəkdən bu yoldan həm mənəvi, həm də fiziki baxımdan asılı vəziyyətdədir.

Bu bir dalğa idi, gəldi və getdi. Doğrudur, Azərbaycanda, qeyd etdiyim kimi, gülənciliyin aradan qaldırılması yüksək tempələ getmir. Ancaq əminəm ki, Azərbaycan dövlətinin apardığı siyaset ona yönəlib ki, ölkədə sabitliy pozan, bu gün və gələcəkdə baş verə bilən təhlükələrin qarşısına alınsın. Hər bir proses mərhələ-mərhələ apalarıllı".

Politoloq Elxan Şahinoğlu isə bir məqama da diqqət yönəldir: "Türkiyədə əhalinin sayı 80 milyon, Azərbaycanda isə 10 miliona yaxındır. Bəli, biz hər zaman qeyd edirik ki, FE-

Mübariz Əhmədoğlu:
"Bu bir dalğa idi, gəldi və getdi"

Elxan Şahinoğlu:
"FETÖ-nun Azərbaycanda əlində olan pullar hələ də nəzarətsiz şəkildə dövriyyədədir"

TÖ-nün Türkiye xaricində ən güclü təşkilatlanması Azərbaycanda həyata keçirilib. Azərbaycanda bəzi adamlar bu baxımdan dövet idarə etməsindən uzaqlaşdırıldı, bu məsələdə adı hallanan deputatlar növbəti dəfə seçilmədi ve sairə. Lakin təxminim budur ki, FETÖ-nun Azərbaycanda əlində olan pullar hələ də nəzarətsiz şəkildə dövriyyədədir. Həmin maliyyələr

ise Azərbaycana geləcəkdə təhlükələr vəd edə bilər. Türkiyədə olduğu kimi, genişməq yashı əhəbslərin də tərəfdarı deyiləm. Ancaq məsələ araşdırılmalıdır ki, 20 ildə FETÖ Azərbaycanda necə kök salıb və hansı sahələrə müdaxilə ediblər? Araşdırımlar nəticəsində görüləs ki, əməllerində cinayət tərkibi yoxdur, məsələyə yumşaq yanaşılmalıdır. Əksidirsə, o zaman onlara qarşı ciddi tədbirlər görülməlidir. Çünkü 15 iyul hadisələri göstərdi ki, onlar çox təhlükəli qruplaşmadırlar".

Politoloqa görə, məsələ burasındadır ki, hazırda Türkiye rəsmiləri Azərbaycanın addımlarından razılıq edirlər: "Bunu baş nazir Binəli Yıldırım və digər nazirlər də söyləyirler ki, Azərbaycana minnətdarıq. Bilmirik ki, bu siyasi və diplomatiq jestdir, yoxsa həqiqətən Azərbaycan hakimiyətinin atlığı addımlardan raziidirlər. Buna yəqin ki, gələcəkdə Azərbaycana səfər

edəcək Türkiye prezidenti Rəcəb Tayyib Erdoğan və ya baş nazir Binəli Yıldırım aydınlıq gətirə bilər. Əger Bakıda da eyni açıqlamalar versələr, demək, Azərbaycan hakimiyətinin FETÖ ilə mübarizəsindən elə bir narazılıqları yoxdur. Əksi baş versə, demək ki, bundan da güclü mübarizə aparılmasını isteyirlər".

Təhlükəsizlik üzrə ekspert İlham İsmayılov isə mövzu ilə bağlı söyləyib ki, FETÖ adlanan təşkilatın daxilində güləncilər, nurçular olub, əgər onların əməlində konkret cinayət tərkibi varsa, nədən ibarət olduğu öncəliklə açıqlanmalıdır: "Həbs edilən şəxslərin nə işlə məşğul olduğu deyilməlidir. Əger profilaktik tədbirlər görülsə, burada əhəbs-qətimkən tədbirdən səhəb gedə bilməz. Çünkü əhəbs-qətimkən tədbiri seçilir, konkret cinayətdə şübhəli bilinirlər. Ona görə də istərdik ki, bunlara aydınlıq getirilsin".

□ Əli RAİS

bağışlığını, xüsusilə də ha müasir silahlarla silahlansığını görən Rusiya son zamanlar Ermənistana müasir silahlar verməkdədir. "İsgəndərləri də ona görə verdi ki, silah balansındaki fərqi aradan qaldırsın. Düzdürü buna nail ola bilməyəcəklər, amma hər halda onların niyyəti bundan ibarətdir.

Rusyanın baş naziri aprel hadisələrdən sonra Bakıya gələndə dedi ki, Ermənistana Rusyanın strateji mütəffiqidir, Azərbaycan isə strateji tərəfdasıdır. Bu bəyanatın özü Rusyanın kimin yanında olduğunu deyir. Rusiya Ermənistana hava hücumundan müdafiə sistemlərini birgə qurur. Rusiya ilə Ermənistana birləşdirilmiş hərbi hissələr yaradırlar. Rusiya Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatının Hərbi Akademiyasını İrevanda yaradır.

Qarabağla bağlı proses Rusyanın istədiyi kimi donmuş şəkildədir, danışıqlar prosesi demək olar ki, aparılmır. Daha nələr olmalıdır ki, Rusyanın Ermənistana yanında olduğunu deyək".

□ Etibar SEYİDAGA

Rusiya əslində kimin yanındadır...

Politoloq Qabil Hüseynli: "Daha nələr olmalıdır ki, Kremlin kimi dəstəklədiyini bileyk?!"

Bu ilin aprelində Qarabağ cəbhəsində yasaanan 4 günlük müharibədən sonra Rusyanın davranışlarına siyasi və hərbi ekspertlər birmənalı rəy vermirlər. Bəziləri Rusyanın apredən sonra əvvəlki kimi Ermənistani dəstəkləmədiyi, daha çox Azərbaycanla yaxın olduğunu iddia edirlər. Bəziləri isə Rusyanın yenə də Ermənistana yanında olduğunu bildirirlər.

Bəs əslində Rusiya kimi yanındadır?

Politoloq Qabil Hüseynli bildirdi ki, tarixə nəzər saldıqda Rusyanın həmişə Ermənistana yanında olduğu açıq-aşkar görünür. Ermənilərin bu bölgəyə köçürülməsində də, bir dövlət kimi formalasdırılmasında da Çar Rusyasının, sonralar isə SSRİ-nin rolü olub. Azərbaycanın iki bölgəsində də Rusya xüsusi mənfi rol oynayır. Bu mənfi rol Azərbaycan dövlətçiliyi-

nin süqutuna, torpaq itiklərinə gətirib çıxarıb. İndi də birmənalı olaraq söyləmək mümkündür ki, Rusiya bərədən xristian anklavını qorumaq missiyasını öz üzərinə götürüb, Ermənistana həmişə dəstək verib, dəstək vermekdədir: "Azərbaycanın rayonlarının işgal olunması üçün Rusyanın Ermənistana hər cür dəstək verdiyi sərr deyil, Xocalı soyqırımı təkçə ermənilər həyata keçirməyib. Son aprel döyüslərində Azərbay-

Qabil Hüseynli

lum oldu ki, Rusiya ümumi dəyəri iki milyard dollardan çox olan "İsgəndər-M" raketini Ermənistana pulsuz verib.

Politoloq xatırlatdı ki, aprel əməliyyatlarından sonra Rusiya rəhbərliyi sülh danışıqlarının sürətləndirilməsi barədə vədər vermişdi, president Putin

şəxsən bu məsələ məşğul olacağını vəd vermişdi. Sergey Lavrov isə "beş rayonun qaytarılması üçün erməniləri güclə razi sala bilmisiq" kimi bir ifadə işlətmədi. Amma aylar keçdi və bu gün başqa bir mənzərənin şahidi olmaqdır: "Danışıqlar prosesi sənki donub. Həmsədrərin gəlib getməsi imitasiyadan başqa bir şey deyil. Rusiyanın isə səs-səmər çıxmır. Payızda danışıqlar prosesi özünün intensiv fazasına daxil olmalı id. Bu intensiv fazada Azərbaycanın Dağlıq Qarabağın hüdudlarından kənardakı işğaldə olan rayonlarının mərhələ-mərhələ geriye qaytarılması prosesi başlamalı id. Buna paralel surətdə Dağlıq Qarabağın statusu ilə bağlı müzakirələr də açılmalıdır. Amma bunların heç biri hələ baş verməyib. Silah balsında Azərbaycanın qa-

Amniyyataya düssən Müsavat baş-qanının müavini Fərəc Kərimli oktyabrın 4-də azadlığa buraxılıb. Keçmiş vicedən məhbusunun həbs müddətinin başa çatmasına 10 ay qalırdı. Onunla həbsxanada keçirdiyi illər, gələcək planları və digər məsələlərlə bağlı söhbət etdik.

F.Kərimli partiya üçün həbsindən əvvəl çalışdıqdan da qat-qat yüksək fəaliyyət göstərəcəyini bildirdi: "Müsavatda müavinliyin iclasında iştirak etdim. Həbsindən əvvəlki müddətdən daha çox səyələ çalışacam. Mübarizəmiz davam edir. Müsavatda fəaliyyətimi bundan sonra da davam etdirmək niyyətindəyəm. Azadlığa çıxan kimi dostlarla görüşdüm, qərargaha geldim. Müsavatda hər şeyin normal olduğunu şahidi oldum. Partiyanın fəaliyyətinə bizi də əlimizdən gələn töhfələri verəcəyik. Azərbaycanda mən həbs olunanda hansı vəziyyəti gördüm, azadlığa çıxanda da eyni vəziyyəti gördüm. Hakimiyyət əvvəlki kimi qanunsuzluqları davam etdirir. Sentyabrın 26-də keçirilən referendumunu bir daha sübut etdi. Azərbaycan müxalifəti elində olan imkanlardan yeterince istifadə edərək, referendumda öz etirazını bildirdi. 14 sayılı cəzaçəkmə müəssisəsində olanda informasiya əldə etmək çətin idi. Evlə danışanda müəyyən informasiyaları əldə edirdim. İndi çox çalışacam ki, köhnə xəbərləri oxuyum, həbsdə olduğum vaxt baş verənləri aşaşırı. Bu na böyük ehtiyac duyuram. Çünkü həbsdə olduğum 2 il 4 ay ərzində gedən proseslərden məlumatsız idim".

Başqan müavini referendum öncəsi Müsavat və Milli Şura arasında yaranan nəzərliliğə da münasibət bildirdi: "Hesab etmirəm ki, Müsavat hansısa bir siyasi qüvvə ilə üz-üzə gəlsin, düşməncilik etsin. Müsavat Milli Şuranın da mitinqini dəstəkləyirdi, hətta mitinqlərdə iştirak etdi. Bundan sonra hakimiyətə qarşı mübarizə aparan istənilən siyasi qurumu Müsavat dəstəkləyəcək. Biz tərəfdən nəzərliliq yaradacaq heç bir hərəkətə yol verilmədi, bundan sonra da verilməyəcək".

F.Kərimli azadlığa çıxacağına olan inamından da söz açdı: "Həbs müddətim azaldılandan sonra amnistiya verildi. Həmin vaxt 13 sayılı cəzaçəkmə müəssisəsində digər siyasi məhbus dəstərimlə birlikdə idim. Amnistiya da düşdürüyü biləndən sonra onlara dedim ki, amnistyanın icrasının ilk günü məni buraxmasalar, icra müddətinin son günlərinə qədər sax-

layacaqlar. Düşündürüm ki, məni də oldu. Amma referendumin sona aqığı inanmırımdı ki, məni azad edəcəklər. Həbsdə olduğum 2 il 4 ay vaxtımı alsa da, nələrsə də qazandırdı. Qazancım ondan ibarət oldu ki, tanınma imkanı oldu, xalq arasında nüfuzum qalxdı, xalqımız apardığımız mübarizəyə şahid oldu. İtirdiklərim isə ailəmələ bağlı

hebsxanada müraciətlərin olunmadığını da qeyd etdi: "13 və 14 sayılı "zon"larda olanda heç kəs müsavatçı kimi mənə deməyib ki əvvə ya zın. Çünkü yazmayacağımızı bildirdilər".

Başqan müavini bir müddət 13 sayılı "zon"da birlükde cəza çəkdiyi sabiq səhiyyə naziri Əli İnsanovla olan münasibətlərinə toxundu: "Əli

sayı "zon"da cəza çəkən digər siyasi məhbuslar da var idi. Onlarla hebsxanada dostlaşdıq. Bir-birimiz daha yaxından tanıldıq. İlk Rüstəməzadə və Əbdül Əbilovun orada qalmaları məni üzür. 14 sayılı cəzaçəkmə müəssisəsinə mən gətiriləndən bir müddət sonra AXCP üzvü Elvin Abdullayev də ora gətirildi. Onların yeri hebsxana de-

Həbsdən çıxan Fərəc Kərimli türmə yoldası Əli İnsanov haqqda nəler dedi...

Müsavat başqanının müavini türmə həyatından danışdı; "Yeni Müsavat" a açıqlamasında bir çox faktların üstünü açdı; o, həbsinə görə kimi ittihəm etdi?

Fərəc Kərimli

oldu. Anam, atam insult keçirdilər, qardaşımı həbs edədilər, o da ağır əməliyyat keçirdi. Maddi tərəfləri isə demirəm, çünki düzgün olmazdı. Qardaşımı açıq şəkildə deyirdilər ki, mənə görə həbs olunub. Mənə də bu sözləri deyiblər. Qardaşım da bu ölkənin vətəndaşıdır. Onun da borcudur ki, ölkədə baş vərən özbaşınlıqlara qarşı mübarizə aparsın. Bundan sonra da qardaşım siyasi fəaliyyətini artıracaq. Həbsxanada ictimaiyyət tərefindən olan dəstəyi arxamızda hiss etdi.

Bizi həbsxanada güclü saxlayan da o dəstək oldu. Sizin qəzetiñiz vasitəsilə bizi dəstəkləyən beynəlxalq təşkilatlar, mətbuatı, siyasi partyalara və ümumilikdə hər kəs təşəkkür edirəm. O dəstək sayesində biz həbsxanada güclü olduq. Çünkü insan özünü bele hallarda daha güclü hiss edir".

Keçmiş vicedən məhbusu

İnsanovla münasibətlərimiz yaxşı idi. Ona aqsaqqal kimi hörmətlə yanaşırıq. Uzun müddət həbsdə qalan, siyasi məhbus kimi Əli İnsanov möhtəşəm insandır. Həbsxanada dustaqlar tərefindən birmənalı hörmətlə yanaşılan şəxsdir. Onunla münasibələrimiz daim normal oldu. O, akademik, dünyagörüşü yüksək olan bir şəxs idi. Bunun üçün de tez-tez onunla məsləhətləşirdik, müzakirələrimiz olurdu. Hərdən bize məsləhətlər də verirdi, faydalanaşı insandır. Onun kimi bir insanı yaxından tanımağa, münasibətimin olmasına çox şad oldum. Onun həbsdə qalmasını heç istəməzdik, buna çox üzülrük. Onda heç vaxt ümidsizlik görmədim. Həmişə çox möhkəm oldu. Ona baxanda insan güc alırı, çünkü çox əzəmətli, məğrur görünür. Heç nəyə boyun əymədən məhbus həyatı yaşayır. Heç kəsə bir pisliyini də

görmedik. Ondan başqa 13

yıl, onlar azadlığa layiq insanlardır. Onların hər birine azadlıq arzulayıram. Hər kəsən xahiş edərdim ki, onların da azadlığı üçün çalışınlar".

Subay olan F.Kərimli şəxsi həyatından çox siyasetə geniş vaxt ayıracığını söylədi: "Hazırda bütün planım partiya ilə bağlıdır. Özümüz Müsavatdaki fəaliyyətmə kökləmişəm. İndi qonaqlar çox gelir, istər-istəməz aktiv fəaliyyətə keçmək olur. Bu işləri yoluna qoyandan sonra tam fəaliyyətə başlayacam. Bu hakimiyyət müxəlifətə ağır zərbələr vurub. Nəticədə cəmiyyətdə qorxu hökm sürür. Bununla belə Müsavatda əhval-ruhiyyə yüksəkdir. Hər kəs mübarizəni davam etdirməkdə qərarlıdır".

Sonda müsahibimiz həzirdə Almaniyada mühacir həyatı yaşayan Tural Sadıqlinin onun həbsində rolunun olması ilə bağlı məhkəmədə dediklərini bir daha dilə getirdi: "Azadlıqda olarkən sosial şəbəkələrdə işlətdiyim sehifələr, qruplar var idi. Fəaliyyətim hakimiyyətdən bu qrupları, sehifələri işlədən tapılmasını tələb etdi. Həmin vaxt Tural Sadıqlı kimliyim, harada işlədiyim, ailəm barədə status yazmışdı. Həmin statusu da özünün bir sayı var idi, orada yerləşdirmişdi. Ondan sonra iş yerimdən mənim e-mailimiz izlənmişdi. Yəqin bundan sonra ehtiyac yaransa, bu barədə yazı yazaram. Açıqı, bu məsələnin çox üstüne getmək istəmirəm. Əsas olan odur ki, partiyada fəaliyyətim davam etdirirəm. Bu dəqiqə məni əsas maraqlandıran budur. Kimlər nə edibə, öz işidir. Mən əsl dost olaraq, heç vaxt dost itirməmişəm. Əksinə yeni-yeni dostlar qazandım".

Xatırladaq ki, F.Kərimli 2014-cü il iyulun 23-də nar-kotik ittihəm ilə həbs edilmişdi.

□ C.ABBASLI

**Nemət Pənahlı
Türkiyəyə niyə gedib?**
O, üzləşdiyi həyatı problemləri yoluna qoymağa çalışdığını dedi

Azerbaycan Milli Dövlətçilik Partiyasının sədri, milli azadlıq hərəkatının öncül isimlərindən olan Nemət Pənahlının maddi problemlər yaşadığı bağadə xəbər vermişdir. Keçmiş siyasi məhbus övladlarının təhsil haqlarını ödəyə bilmir. Bu səbəbdən partiya sədrinin övladları təhsillərini yarımqıq dayandırmaq təhlükəsi ilə üz-üzə qalıblar.

Bu bağadə ilk dəfə N.Pənahlının özü "Yeni Müsavat"ın 24 sentyabr ayında gedən müsahibəsində məlumat verib. O, həbsdən çıxdıqdan sonra yaşadığını maddi problemlərlə bağlı bunları deyib: "6 övladım var. Böyük övladım magistraturaya qəbul olub, onun ödənişini keçirməliyəm, amma keçirə bilmirəm. Oğlum Orxanın iki illik ödənişi qalıb. İndi universitetin axırıncı kursunda oxuyur, amma ödəniş edə bilmirəm. Üç övladım Atatürk Liseyində oxuyur. Bu həftə qərar çıxbı ki, lisey pulluya keçib. Hər şagird üçün 1700 manat ödəniş olmalıdır. Bugünkü ailəmin durumu ilə bunu ödəmək qeyri-mümkündür. Uşaqlarımı oradan çıxarmağa məcburam. Həm şəxsi, həm də səhərətimle bağlı problemlər hədindən artıq coxdur".

N.Pənahlı qəzetimizə açıqlamasında problemlərinin hələ davam etdiyini söylədi: "Azadlığa çıxdıqdan sonra dəst-tanışların nə problemləri varsa mənə üz tutular. Onları yaxşı anlayıram. Bizim ad-sənəməzə görə düşünürəm, bütün problemləri həll edə bilərik. Yaxınlarda yaxın bir adamın Türkiyədə problemi yarandı. Təsəvvür edin ki, məcbur qalıb ora getdim. Təzə ölkəyə qayıtmışam. Orada siyasi yönədə görüşlərim olmadı. Amma unutmaq olmaz ki, bizim aldığım nəfəs də siyasetlə bağlıdır. Çünkü yaşadığımız həyat siyaset-siz mümkün deyil. Türkiye siyasetinə heç vaxt qarışmamışam. Hansı qurumun üzvü olmasından asılı olmayıraq, hər kəs türk vətəndaşı kimi baxırıq. Ora da siyaset məqsədilə getməmişdim. Övladlarının problemləri ilə bağlı nəticə nə olacaq bilmirəm. Bəzi yerlərdən söz veriblər ki, problemlər həll olunacaq. Açıqı, dostların çətinlikləri bize öz problemlərimizi unutdurub. Oğlum Orxanın iki illik təhsil haqqını ödəyə bilməsəm də, hələ ki imtahanlara buraxılıb. Ödəniş olmayan universitetdən çıxarıllar. Qızım Xatıra magistraturaya qəbul olub. Bilirsınız ki, ödəniş olmadan təhsilə başlamaq olmur. Amma sağlam olsunlar, yüz manat ödəmək hələ ki, bu problemi bir qədər dayandıra bildik. Cəmiyyət arasında çox şükr ki, hörmətimiz hələ itməyib. Şəxsi nüfuzuma görə cəmiyyət hörmət etməyə çalışır. İmkən daxiliyə problemlərimi yoluна qoymağa çalışıram. Orta məktəbdə oxuyan Güney, Ərəbistan və Oğuzxanın məsəlesi ilə bağlı hələ ora getməmişəm. Onların oxuduqları Atatürk Liseyi Türk Dünyası Araşdırıcıları Vəqfinin məktəbidir. Turan Yazgan ona rəhbərlik edirdi. Onun Əbülfəz bəyə çox yaxın münasibələri olub. Əbülfəz bəy hakimiyyətdən gedəndən sonra o məktəb bağlanmışdır. O zaman Turan Yazgan məni tapdı. Onunla 90-ci illərdən münasibələrimiz var idi. Türk dünyası üçün çalışan bir şəxs idi. O vaxt imkanlarından istifadə edib, həmin məktəbin bağlanmasına imkan vermedi. Heydər Əliyevlə danışığımızdan sonra onu inandıra bildim ki, Turan Yazgan türk dünyası üçün çalışır. Bildirdim ki, kimin hakimiyyətdə olmasından asılı olmayıraq, Türkiye-Azərbaycan münasibələri pozula biləm. Türkiyədə hazırladı çıxarıllar. Bunun həm siyasi, həm də mənəvi nəticələri ola bilər. Allahın köməkliyi ilə problemlərimi həll edəcəm. Həyatım boyu heç vaxt problemlərimi ictimailəşdirməmişəm. Sadəcə mətbuat çox gündəmdə saxladı. Həbsdə olduğum vaxt Şamaxının Avaxıl kəndində olan 9 hektar torpaq sahəni bələdiyyə sədri satıb. Bütün bunların hamisini həll edəcəm".

□ CAVANŞIR

Tarix dersi

Samir SARI

Dünən ölkəmizin gündəmində iki mövzuvardı - tarixə ekskurslar və müəllimlər.

İkincilerle bağlı məsələ aydınlaşdır - peşə bayramları günü idi, bir də bu yaxınlarda referendumda fəallıq göstəribilər deyə gündəmdədirlər.

Amma ikinci məsələ aydın səmada çaxan şimşək kim qəfildən aktuallaşdı, hazırda bir xeyli adam bu mövzuda danışır, yazar, xalq da oxuyur.

Bu yazida həm müəllimlərdən, həm də tarixdən bəhs edəcəm.

Biz də orta məktəb oxumuşuq, bizim də müəllimlərimiz olub. Bugünkü prizmadan baxanda qısaca şəkildə onu deyə bilərəm ki, bizim müəllimlərimiz qızıl-brilliant olublar. Hərçənd biz o vaxt onların qədrini bilməmişik, hərden sözlerinə qulaq asmamışıq, bəzən şüluqluq eləmişik və açığı, böyük səhv eləmişik. Hər dəfə rastlaşanda xeyli üzrxahlıq, minnətdarlıq edirəm, amma onlar da deyirlər, indiki şaqirdlərə baxanda, siz qızıl kimi usadlardınız.

Başqa müəllimlər kimi, tarix müəllimlərimiz də yaxşıydı, bizdə fənnə maraq oyatmışdılar. Biz də tarix dərsini yaxşı oxuyurduk. Əla oxuyanlarımız da vardı. Məsələn, sınıfımızdə, adını çəkmək istəmediyim (oxuyar, xətrinə dəyer) bir şagird vardı, tarix dərsi keçdiyimiz müddətdə bir dəfə də ol-sun dərsə hazırlaşmamış gəlmədi. Həmişə "5" alırdı. Yalnız bir dəfə o, lövhə qabağında hıqqandı, belə məlum oldu ki, dərsini "5"lik bilmir, amma müəlliməmiz yenə də ona "əla" verdi.

Hamımız ele bilirdik ki, o, tarixçi olacaq. Əger doğrudan da sinif yoldaşımız tarixçi olsaydı, əmin edirəm ki, Şah İsmayıllı Fazıl Mustafadan mətanetle müdafiə edərdi. İntəhsası, sinif yoldaşımız birinci il tarix fakültəsinə girə bilmədi, eş-gerliyə getdi, qayıdanan sonra Kənd Təsərrüfatı İnstitutuna daxil oldu, baytar həkimi oldu, öz ixtisası üzrə bir-iki il işlədi, dünya tersinə döndü, o da alverlə meşğul olmağa başladı. Əger nə vaxtsa bazarda bir kartof-soğan satan adam tarixdən, ədəbiyyatdan, fəlsəfədən akademik səviyyədə qızıl xırdayaların görsəniz, bilin ki, o, mənim sinif yoldaşımdır.

Onu da deyim ki, biz şagird olanda Şah İsmayıllı hökmdar kimi yox, əsasən şair Xətai kimi tanıyırıq. Elə bilirdik ki, şair boş vaxtlarında dövlət işləri də məşğul olub, ilham perisi gəlməyənde hərbi yürüşləre-filana gedib. Yeniyən sovet dövlətinin kitablarında Şah İsmayıllı bize belə tanıdlıdır. Əslində heç bize Azərbaycan tarixi keçmirdilər, "Qədim dünya tarixi", "Orta əsrlər tarixi", "Avropa ölkələrinin tarixi", "SSRİ tarixi" keçirdik. Ona görə də italyan Cüzeppé Qaribaldini tanıyırıq, amma Uzun Həsəni tanımadıq, macar Şandor Petefinin həyat və yaradıcılığı öyrənirdik, Şah Təhmasibin həyatını öyrənmirdik, Cənubi Amerikada tarix yazuşan "qul oğlu qul" (ifadə sinif yoldaşlarımızdan birinə aiddir) Simon Bolivarın kim olduğunu bilirdik, Fətəli şah Qacarı kim olduğunu bilmirdik. Ağa Məhəmməd şah Qacarı isə "Vaqif" dramından, klassik şairimizlə söz güləşdirdiyinə görə tanıyırıq.

İndi dövran xeyli dəyişib və oxuyub görürük ki, tarix çox geniş, hüdudsuz, zırıltı elmdir. Tarixdə nələr olub, nələr.

Kitab oxumaqdandan söz düşəndə bəzən məşhur filmdən iqtibas edərək dediyimiz "Tarixi-Nadiri yarıyadək oxumaq" söhbəti var ha, o məsələdə də yanılımışq. Elə çıxırdı ki, "Tarixi-Nadir" iki səhifəlik kitabdır. Mən şəxsən "Nadir şah" kitabı (Lokkartin yazdığı, Nəriman Əbdürrehmənlinin tərcümə etdiyi əsəri) axıra qədər oxumuşam, heç bilirsiniz, neçə səhifədir? 500 səhifə. Kitabda Nadir şahın hakimiyyətə gəl-məsindən, Osmanlı dövləti ilə münasibətlərindən, hərbi yürüşlərindən tutmuş oğlu Rzaqulunun gözünə mil çəkdirmə-sinə qədər hər şey var. Oxu, oxu, bitmir.

Bu, hələ bir hökmədarın həyatıdır. Tarixdə isə minlərlə hökmədar olub, onların hərəsinin həyatına aid bir kitab oxusaq, özür çatmaz. Təkcə ABŞ prezidenti Con Kennediyə sui-qəsdə bağlı yüzdən artıq kitab var. Ona görə də bizim tarix haqqında bilməz təxminən bir pivə parçı qədər olar. Yeni tarix elmi Xəzər boydadır, ondan götürdüyümüz isə bir parç.

Bu baxımdan qorxuram ki, bu gün tarix mövzusunda girdiyimiz polemika bir az da uzansın və biz ellikcə o “Xəzər”da batıb boşulaq.

Türkiyənin Rusiya ilə yaxınlaşmasının ardından qardaş ölkənin Avrasiya İqtisadi Birliyinə üzvlüyü məsəlesi də gündəmdədir. Hətta Türkiyənin rəsmi dairələrində bunun mümkünluğu haqqında müzakirələr gedir. Türkiyədə iqtidara yaxınlığı ilə tanınan televiziya kanallarındaki açıq müzakirələrdə də bu ölkənin Avrasiya İqtisadi Birliyinə üzvlüyü məsəlesi gündəmdədir. Türkiyə ilə birlikdə Azərbaycanın da bu birliyə qatılması variantı da müzakirə olunur.

"Atlas" Araştırmalar
Merkəzinin rəhbəri, politoloq Elxan Şahinoğlu isə həsab edir ki, Qarabağ problemi həll olunarsa, həm Azərbaycanın, həm də Türkiyənin Avrasiya İqtisadi Birliyinə üzvlüyü gerçəkləşə bilər. "Onsuz da Türkiyə getdikcə Qərbdən uzaqlaşır. Türkiyənin həm ABŞ, həm də Avropa Birliyi ilə münasibətlərinin də xeyli problemlər var ki, bu da göz qarşısındadır. Digər tərfdən, Türkiyə Rusiya ilə barışlıqdan sonra çox isti münasibətlər qurulub. Oktyabrın 10-da Putinin

- Azərbaycan torpaqlarını işgal faktına son qoyulmasıdır. Xarici İşlər naziri Elmar Məmmədyarov dəfələrlə rəsmi Moskvaya deyib ki, Azərbaycanın Avrasiya İqtisadi Birliyinə qoşulması mümkünündür".
- Politoloq bunun üçün Ermənistana münasibətlərin düzelməsini vacib şəhər hesab edir:** "Ancaq bu birlilikdə Ermənistana da var. Türk yənin Ermənistana münasibətləri yoxdur. Azərbaycanda bu ölkə ilə müharibə və ziyyətindədir. Belə olan halda iqtisadi əməkdaşlıq necə

müttefiq olmaq isteyirse, bu iki ölkənin Avrasiya İqtisadi Birliyinə qatılmaşını isteyir-sə, özü addım atmalıdır. Əks halda bu deyilənlər elə söz olaraq qalacaq".

**Türkiyənin Avropa Birliyi
yinə üzvlük məsələsinə gəlincə, Elxan Şahinoğlu AB ilə
Türkəya arasındaki problemləri xatırlatdı:** "Avropa Birliyi
ilə münasibətlərdə onsuz da
çoxlu suallar var. Avropa Birliyi
Türkiyəni üzvlüyə qəbul
etmir, miqrant məsələsi əvəzində
viza məsələsini həll etməyə söz vermişdi, ancaq etmədi. Avropa Birliyi Türkə-

Türkiyə Avrasiya Birliyinə qosula biler - bir sertle...

Ekspert: "Qərar verməli olan tərəf Rusiyadır, Moskva Türkiyə və Azərbaycanla müttəfiq olmaq istəyirse..."

Türkiyəyə səfəri planlaşdırılır. Bu səfər çərçivəsində iki tərəflə görüşlər, o cümlədən "Türk axını" sazişinin imzalanması da gözlənilir. Yalnız Suriya məsələsində Türkiyə ilə Rusiya arasında fikir ayrılığı var. Ancaq orada da müəyyən qədər əməkdaşlıq mümkündür. Yeni Türkiyənin Amerika və Avropa Birliyi ilə münasibətlərindək ciddi problemlər Rusiya ilə münasibətlərinde yoxdur. Çalışıllar ki, iqtisadi münasibətləri genişləndirsirlər, siyasi müstəvidə də dialoqu genişləndirsirlər. Avrasiya iqtisadi Birliyinə gəlincə preşident Rəcəb Tayyib Ərdoğan da daxil olmaqla Türkiyəli rəsmilər, ara-sıra bu ittifaqa qoşula biləcəklərinə dair dolayı mesajlar verirlər. Azərbaycandan da Moskvaya belə mesajlar göndərilir. Ancaq bunun əsas şərti Dağlıq Qarabağ münaqişesinin həllidir.

ola bilər? Aydındır ki, Ermenistan Azərbaycan və Türkiye ilə barışmalıdır. Barışığın yolu isə işgal altındaki toprakların boşaldılmasında keçir. Men düşünürəm ki, hətta türkiyəli rəsmilər Türk yəninin Avrasiya İqtisadi Birliyinə qoşulması ehtimalını səsləndirirəl də, Rusiya prezidenti ilə görüşdə müzələlək şəkildə Dağlıq Qarabağ məsələsinə toxunulmalıdır. Çünkü Qarabağ məsələnin həll olunmadan nə Türiyənin, nə də Azərbaycanın bəzi ittifaqa üzv olması gözləniləmir. Türkiyədə gedən müzələlək kirelər sadəcə, Kremlə otturulən mesajlardır ki, biz Avrasiya İqtisadi Birliyinə üzv ola bilərik, amma izin də yoxdur. Rəsədini yetirəcəyiniz bəzi şərtlər var. Daim Bakıdan və Ankaradan Moskvaya bu mesajlar göndərilir. Qərar vermeçən olan tərəf Rusiyadır. Əgər Rusiya bölgədə sülh isteyirse, Türkiye və Azərbaycanlı

yə-Rusiya yaxınlaşmasına inanmır. Çünkü AB-nin əlində Türkiyəyə təsir edəcək alətlər yoxdur. Bütün problemlərin həlli Dağlıq Qarabağın üstündədir. İşgal faktına son qoyulsa, Azərbaycanla Ermənistan arasında kommunikasiya xətləri açılsa, Türkiyə ilə münasibətlər qurulsa, bu çərçivədə Avrasiya İqtisadi Birliyinə üzv olmaq olar. Bu həm Rusyanın, həm də Cənubi Qafqaz ölkələrinin xeyrinədir. Bu, o demək deyil ki, Avropanın Birliyinə bənzər struktur yaranacaq, integrasiya o həddə inkişaf edəcək, ki, bu ölkələr çöçklənəcək. Avrasiya İqtisadi Birliyi indi də var, ancaq ən yaxın müttəfiq olan Rusiya və Belarus arasında da problem yaşanır. Yəni bu o demək deyil ki, Azərbaycan və Türkiyə Avrasiya İqtisadi Birliyinə üzv olsa, Rusiya ilə daha yaxın olacaq”.

KİVDF

www.kivdf.gov.az

Ermənistan-Azərbaycan,
Dağlıq Qarabağ münaqişəsi haqqında
həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması,
Azərbaycanın ədalətli mövqeyinin müdafiə edilməsi

Apreldəki 4 günlük mühəribədən 6 ay ötdü. Son hərbi eskalasiya unikal bir şans yaratmışdı ki, vasitəçi dövlətlər - ATƏT-in Minsk Qrupu həmsədrleri, nəhayət, vəziyyətin kritikliyini nəzərə alıb status-kvonu dəyişməyə çalışacaq, illərdir dalanda olan sülh damışıqlığında sıçrayışı tömin edə biləcəklər. Bele bir sülh sıçrayışı isə konflikt zonasında böyük mühəribəni önlemək üçün əsas şərtidir.

Əfsus ki, növbəti unikal şans da əldən buraxıldı. Önce Qarabağ məsələsində müəyyən diplomatik feallıq müşahidə olunsa da, az sonra hər şey köhnə, heç bir sülh perspektivi və etməyən axarına qayıtdı, status-kvo dəyişməz qaldı. Bu da o anlama gəlir ki, mühəribə riski təzədən gündəmə qayıdır.

Ötən altı ayda Qarabağ mövzusunda cəmi iki mühüm, yadda qalan olay baş verdi - ABŞ, Rusiya və Fransa xarici siyaset idarələri başçılarının da qatıldığı prezyidentlərin may Vyanan görüşü və Vladimir Putinin təşəbbüskarlığı ile reallaşan prezidentlərin Sank-Pe-

Aprel döyüşçülərinin bir qrupu ehtiyata buraxıldı

Həqiqi hərbi xidmətdə olan aprel döyüşlərinin iştirakçılarından bir qrupu ehtiyata buraxılıb. Müdafiə Nazirliyindən verilən məlumatə görə, Azərbaycan prezidenti İlham Əliyevin Azərbaycan vətəndaşlarının "2016-ci il oktyabrın 1-dən 30-dək müddətli həqiqi hərbi xidmət çağırılması və müddətli həqiqi hərbi xidmət hərbi qulluqçularının ehtiyata buraxılması haqqında" 9 sentyabr 2016-ci il tarixli Sərəncamının icrası Silahlı Qüvvələrdə davam edir.

Tətər şəhərinin mərkəzindəki Heydər Əliyev meydanında "Vətənə nümunəvi xidmətə görə sağ ol!" devizi altında keçirilən tedbirde yüzlərlə rayon sakini, veteran, ictimaiyyət nümayəndələri və məktəblilər cəbhə bölgəsində əsgəri borcunu şərəflə yeri-ne yetirək ehtiyata buraxılan müddətli həqiqi hərbi xidmət hərbi qulluqçularından bir qrupunu tətənə ilə yola salıblar.

Son illərdə ordumuzun maddi-texniki bazası daha da təkmilləşdirilib, yeni silahlar, döyüş texnikaları, zenit-raket kompleksleri, artilleriya qurğuları, təyyarə və helikopterlər alınmış və düşməni susdurmaq üçün həm silah-texnika, həm de şəxsi heyət sənədən kifayət qədər qüvvəmiz vardır. Hər şəyden önce şəxsi heyətin döyüş ruhu, mənəvi-psixoloji hazırlığı, vətənpərvərlik hissini yüksək olmasına və hamının bir amal uğrunda, bir bayraq altında birləşməsidir.

Tədbirə toplaşanlar milli musiqimizin sədaları altında əsgerlərə bir yerdə rəqs edib, onları böyük qələbəliklə doğma el-obalarına yola salıblar.

Qarabağ

Sülh ritorikası yerini yenidən hərbi ritorikaya verir - səbəb

Apreldəki 4 günlük mühəribənin yaratdığı diplomatik fürsətin əldən buraxılması nə vəd edir? Prezidentlərin növbəti görüşü ilin sonunadək baş tutmaya bilər, əgər...; **rəsmi Bakıdan Kerrinin bədbin Qarabağ açıqlamasına reaksiya: "Bu, ABŞ-in öz üzərinə götürdüyü missiyadan yayınmaq cəhdidir"**

terburq görüşü. Artıq ayındır ki, bu görüşlər də real nizam-lama üçün zəmin ola bilməyib.

Hərgah, bu arada Minsk Qrupunun amerikalı həmsətri Ceyms Uorlik prezidentlərin növbəti görüşünün tezliklə baş tutacağına ümidi etdiyini bildirib. Diplomat bununla bağlı müzakirələrin və hazırlıqların gücləndirildiyini də qeyd edib. Ancaq bu qəbildən daha bir görüş nəyi dəyişəcək, əgər belə görüşlərdə münaqişə tərəflərinə, münaqişənin özüne, Azərbaycan torpaqlarının işgalini faktına yanaşma, münasibet dəyişməyəcəksə, görüşün ekununu kimi yenə də şablon və növbəti bəyanatlar qəbul ediləcəksə?

Təessüf ki, növbəti görüşün də bu xüsusda əvvəlkildən kardinal fərqlənməyəcəyinə inam daha güclüdür. Əger aprel incidenti də vəsitlelərin köhnə, faktiki surətdə destruktiv yanaşmasını dəyişə bilmədisə, indi - işgalçı Ermənistandan təzədən özünü arxayın hissə etdiyi zamanda bu, ümumiyyətlə, real görünmür.

Yeri gəlmışken, Ceyms Uorlikdən cəmi bir neçə gün öncə ABŞ-in dövlət katibi Con Kerri indiki mərhələdə Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli-nin qeyri-mümkün olduğunu, "Ermənistan və Azərbaycan rəhbərlərinin həllə hazırlı olmağı" iddia etmişdi. Xarici İşlər Nazirliyinin ardınca dünən

Azərbaycanın Prezident Administrasiyasından da bu açıqlamaya reaksiya gəlib.

"ABŞ Dövlət katibi Con Kerrinin Qarabağ münaqişəsinin həlli ilə bağlı səsləndirdiyi "liderlər buna hazır deyillər" açıqlaması bizde təəssüf hissi doğurur və məyusedicidir. Bunu Azərbaycan prezyidentinin ictimai-siyasi məsələlər üzrə kəməkçisi Əli Həsənov Xəzər-Xəbər-e açıqlamasında deyib. Dövlət rəsmisi bildirib ki, bele bir açıqlama ABŞ-in münaqişənin həllində üzərinə götürdüyü missiyaya uyğun deyil: "Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli prosesində ABŞ üzərinə müəyyən öhdəliklər götürüb. Bu öhdəliklər ilk növbədə, BMT Tehlükəsizlik Şurasının daimi üzvü kimi qurumun çıxardığı 4 qətnamənin icrasından irəli gelir. Digər tərəfdən, Birleşmiş Ştatlar ATƏT-in Minsk Qrupunun üç həmsədr dövlətlindən biri kimi vəsittəciliyi missiyasını üzərinə götürüb".

Əli Həsənov onun da deyib ki, Kerrinin açıqlaması bu statuslara ziddir: "Bu, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli ilə bağlı öz üzərilərinə götürdükləri öhdəlikdən və bu öhdəliyin məsuliyyətindən müəyyən mənada boyun qaçırmadır. Məsuliyyəti münaqişə tərəflərinin liderlərinin üzərinə atmaqdan başqa bir şey deyil. Bu, yolverilməzdır. Yolverilməzdən ona görə ki, beynəlxalq hüquq norması var. Bey-

nəlxalq hüquq normasına dövlətlərin əməl etməsinə məcbur edən beynəlxalq hüququn çərçivəsi var".

Qayıdaq prezidentlərin növbəti görüşünün mümkünüy məsələsində. Bütün həllərdən çətin ki, rəsmi Bakı nəticəsiz görüşlərin davam etdirilməsində maraqlı görünüşün. Bu mənada ən azından ilin sonunadək daha bir görüşün reallaşması məntiqli görünür - təbii ki, əgər möcüze baş verməsə, həmsədrler ənənəvi mövqelərində pozitiv dönüşələməsə.

Bəs bundan sonrakı gözənlər necə qiymətləndirilir?

Təbii ki, sülh danışqlarının, diplomatik səyələrin effekti, səmərəliliyi azaldıqca mühərbi, silahlanma amili yenidən öne keçəcək. Ələxsüsəs də ərazilərinin 20%-i on illərdə işğal altında olan Azərbaycan öz hərbi potensialını daha da artırmağa davam edəcək. Demək, regionda silahlanma yarışı da güclənəcək.

Bu yarışda şübhəsiz ki, Ermənistanın Azərbaycanla ayaqlaşması mümkünsüzdür. İşğalçı ölkə yalnız Rusyanın güzəştə və ya icarəyə vere biləcəyi silahlara ümidi edə bilər.

Necə ki, "İsgəndər" rakət kompleksleri ilə bağlı qalmaqla bu, özünü gösterdi. Ancaq hərbi analitiklərə görə, həmin rakət kompleksleri aprel döyüşləri zamanı da Ermənistanın ərazisində olub, amma bu, Azərbaycan ordusunun blitz-hərbi uğuruna mane olmayıb. Demək, Ermənistan ərazisindəki heç də bütün döyüş sistemlərinin əxtarı İrəvanın əlinde deyil. Başqa yan-

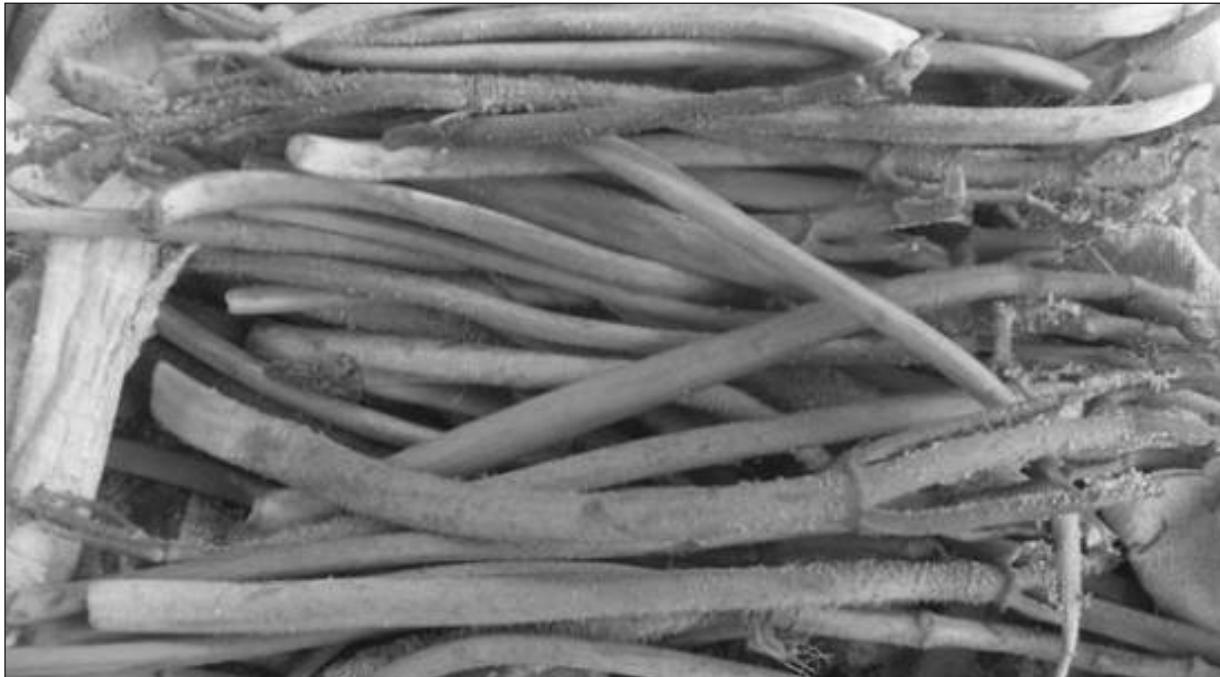
dan, Rusiya həmin silahlardan Azərbaycana da verə bilər - ancaq dünya bazarı qiymətine. "Yəqin ki, Rusiya Azərbaycana da "İsgəndər" satacaq". Bu fikir Gürcüstəndə neşr olunan "Arsenali" hərbi-analitik jurnalının məqaləsində yer alır (Virtualaz.org). "Kremlin" inidye qədər "İsgəndər" operativ-taktiki rakətlərini heç kimə

satmadığı bir vaxtda bu silahların Ermənistanda nümayiş olunması regiondakı hərbi-siyasi vəziyyəti daha da gərginləşdirib" - jurnal qeyd edir.

Məqalədə daha sonra deyilir ki, bu rakətlərin Rusiya tərəfindən Ermənistana veriləməsi apreləki dördgünlük mühərbi zamanı Azərbaycan ordusunun İsraildə aldığı müasir idarəolunan rakətlərlə erməni ordusunun zirehli texnikasına dəqiq zərbələr endirməsinin nəticələrindən irəli gəlir. "Aprel döyüşləri erməni generalitetinin ciddi sehvlerini üzə çıxarmaqla yanaşı, Kremlin neytral mövqeyi ilə də yadda qaldı, bu isə Ermənistan əhalisində keşkin anti-Rusiya əhvali yaradı. Görünür Rusiya Ermənistanda öz nüfuzunu qorumaq üçün İrəvana bahalı "İsgəndər" komplekslərini verib. Lakin istisna deyil ki, bu sövdələşmədə həm də uzaq-gedən məqsədlər var. Yəqin Azərbaycan da "İsgəndər" alməq istəyəcək, ancaq Rusiya Bakıya bu operativ-taktiki rakət komplekslərini dünyada qıymətlərinə satacaq", - deyə jurnal vurğulayıb.

Beləliklə, qarşısındaki aylarda Dağlıq Qarabağ məsələsi kontekstində sülh ritorikasından daha çox, hərbi ritorikanın, silahlanma mövzusunun aktual olacağını söylemək üçün əsərlər kifayət qədər ciddidir.

Xərcəngi iki gündə sağaldan dərman tapıldığı iddia edilir

ABS-də aparılan bir araştırma nəticəsində məlum olub ki, Anadoluda rast gəlinən işğın adlı tərəvəz (onun hansı tərəvəz olmasının sonunda tanış olacaqsız-müəllif) xərcəng hüceyrələrinin inkişafını dayandırır. Amerikanın Atlanta Universitetində iki mərhələ halında aparılan təcrübələr siyanlar üzərində gerçəkləşdirilib.

İşğın bitkisində olan siya edilmiş bir növü dəmiş "parietin" adlı qırmızı piq-lerin inkişafını azaldır. mentlər xərcəng hüceyrə Araşdırmadan çıxan bu nələrinə ineksiya edilib və tica yeni bir xərcəng dərtekə iki gün içinde xər- manının da xəbərcisiidir. çəng hüceyrələrinin yarısı- Mütəxəssislər işgindən hanın ölüyü görülüb.

Piqmentlərin modifikasi-

nənin bir neçə il içinde xər- çəng müalicəsində istifadə da, yumurtada qızartması olunacağını deyir. Hər nə da olur və turşusu hazırla- qəder bitki ilə bağlı həyata

keçirilən təcrübələrin nəti- Bitkinin Azərbaycan cəsi müsbət olsa da, onun versiyasındaki adı isə ciddi dərmana çevriləməsi üçün müzakirələrə səbəb oldu. bir çox yeni araşdırımlar Sosial şəbəkədə gedən müzakirələrdə bu bitkini

Bitki haqqında əldə dənən kəşf nəticələri bö- lar oldu. Onun yazda bitdi- yük bir həyəcan yaradıb. yını, daha çox Laçın, Kəl- İngiltərənin "Daily bəcər, Daşkəsən, Naxçı- Express" qəzetində "İşğın van tərəflərdə çox popu- həyatımızı xilas edə bilər" lar olduğunu deyənlər ol- başlığı ilə yayılan xəbər du. Bitkinin yiğilma dövrü dənən bitkinin tutmasını qoyurlar. Özəlliyi isə odur ki, turşu

Bitki Anadoluda bölgələr- dən asılı olaraq işkin, aş- qədər rəngini dəyişməmə- gın, aşkin, eşkin, eşgin, iç- li, yəni, qaralıb göyərmə- gın, içkin, uçğun, uckun, məlidir.

usğun və usğun adları ilə Versiyalardan biri isə tanınır. İşğın isti və subtropik bölgələrdə yetişir. Toz- lanması külək vasitəsilə bitkinin adının uşqun ol- ması ilə bağlıdır. Ona latın- ca "Rheum ribes" deyildi- yi, Azərbaycan elmində sinfinə girdiyi üçün farma- isə "Qarağat rəvəndi" ad- koloji araşdırılarda da landığı yayılan bilgilər arası-six istifadə olunur. Ciy sindadır.

olaraq yeyilir, amma yağı- □ SEVİNC

Kişilər!!! Axırıncı şans!!!

İsrail təbabəti tətbiq edilir!

Əgər Sizə nə Azərbaycanda, nə de xaricdə heç kim kömək edə bilməyibsə, onda yaxşı insanlara, aşağıdakı xəstəlikləri, keyfiyyətli, qısa müddətə və tam müalicəsinə d-r Vaiz Səmədov apara bilər:

* Cinsi zeiflik, meyilin və ereksiyanın azalması tam impontensiyyədək (yaşdan və səbəbdən asılı olmayaraq)

* Cinsi marağın və cinsi aktların azalması

* Vaxtından tez toxum ifrazatı (səbəbdən asılı olmayaraq)

* Toy gecəsinin uğursuzluqları (kişi tibbi problemlər)

* Prostatitlər. Prostat vezin böyüüməsi və ya kiçilməsi

* Prostat adenomasi (vəzidə düyünlərin əmələ gəlməsi)

* Cinsi vəzilərin-xayaların böyüməsi və ya kiçilməsi

* Qasıl-xayalıqdə sizilti, küt və ya kəskin ağrılar

* Əvvəldən xarici cinsi üzvün balaca olması

* Xarici cinsi üzvün sonradan birdən kiçilməsi

* Cinsi üzvün düyünlə birdən əyilməsi (Peyroni xəstəl.)

* Oğlan uşaqlarında cinsiyət üzvlərinin inkişafsızlığı

* Uşaqlarda gecə vaxtı yerinə sidiyə getməsi (enurez)

* Hormonal və iltihablı sonsuzluq (kişilər və qadınlarda da)

* Yuxusuzluq və yuxu pozuntuları

* Sidik aktlarının gecə ya gündüz tez-tez olması

* Sidik aktlarının çətinlikləri və tutulmaları

* Cinsi aktla bağlı sidikdə və spermada qan olması

* Zöhrəvi xəstəliklərdən sonra qalıqlar və ağırlaşmalar

* Saçların bütün formalatda tökülməsi. Sizanaqlar

* Yuxuda ikən və yuxudan qalxanda qan təzyiqinin yüksək qalxması

* Boyun, baş, bel, ayaq ağrıları və osteoondroz

* Onurğa sütununun yırtığı, quluncların dərmənsiz müalicəsi

Hekimə zəng etmək üçün (saat 11.00-dan sonra)

Tel: (050) 213 88-05.

Həkimin 16 TV çıxışları: youtube.com və facebook.com doktor Vaiz Səmədov.

Təbib Darya xanım

Onurğa yırtığı, osteoondroz, sağalmaz yaralar, yanıklar, uzun müddət yataqdan sonra əmələ gələn yaralar, diabetdə trafik xoralar, varikoz genişlənmələr və digər xəstəlikləri cerrahi müdaxiləsiz, xüsusi məlhəmlərlə və xüsusi metodika ilə inyeksiyalarla müalicə edirəm.

Tel: 051- 634- 40-01

Toy karvanında "Porschə" ni tərsinə sürən avtoş tutuldu

Bakıda toy karvanında təhlükəli hərəkətlər edən sürücü saxlanılıb. Avtosfer.az bildirir ki, həmin sürücünün adı Rəhmandır. Onun idarə etdiyi "Porsche" markalı avtomobil iki gün önce Bakıda yol polisi tərəfindən saxlanılıb. Avtomobil cərimə meydancasına, sürücü isə polis bölməsinə aparılıb.

Oktjabrin 5-də isə həmin sürücüye avtoxuliqanlıq etdiyinə görə inzibati həbs cəzası verilməsi üçün sənədlər məhkəməyə göndərilər.

Bakıda toy karvanında avtoxuliqanlıq edən sürücüyə inzibati həbs cəzası verilib. Avtosfer.az-in Bakı şəhər Dövlət Yol Polisi İdarəsindən əldə etdiyi məlumatə görə, 1991-ci il təvəllüdü İbrahimov Rəhman Faiq oğlu bu gün Nərimanov rayon Məhkəməsinin qərarı ilə 20 gün inzibati həbs cəzasına məhkum edilib. Bundan əlavə, onun sürücülük hüququna 1 il müddətinə məhdudlaşdırılıb.

Saxlanılan zaman yol rosları sürücündən "Zadni Rəhman" adlı "avtoş" sənsən?" - deyə soruşular. Sürücü isə maraqlı cavab verib: "Adım Rəhmandır. Zadnınız".

Qeyd edək ki, sosial şəbəkələrdə oktyabrın 3-də yayılan videonun na vaxt çəkildiyi bilinməsə də, hadisinin Təhsil Nazirliyi tərəfdən Heydər Əliyev prospektinə çıxan köpükə bas-baslıbildir. Toy karvanında hərəkət edən "Porsche" markalı avtomobilin tərsinə hərəkət etməsi görənləri təccübənləndirib. Sürücü avtomobili bir neçə dəqiqə bu cür idarə edib. "Avtoşluq" edən sürücünün kameralaya çəkən yaxını onu "Zadni Rəhman" kimi təqdim edib.

Cəkilişi aparan şəxs "Oğlanlar var, şərait yoxdur" deyib.

Bakı şəhər Dövlət Yol Polisi İdarəsinin bölmə rəisi Vaqif Əsədov bildirib ki, Nərimanov rayon Məhkəməsi ədalətli qərar verməklə həmin oğlana "şərait" yaratmış oldu...

Məscidə namaz qılmağa gələn şəxsin cibindən 3 500 manat ödürüldü

Azərbaycanda məsciddə ibadət edən şəxslənən əğrılıq edilib. "Report"un hüquq-mühafizə orqanlarından əldə etdiyi məlumatə görə, hadisə Xirdalan şəhərində yerləşən Cümə məscidində qeydə alımb.

Həmin məsciddə ibadət edən Məmmədov İlham Cəmil oğlunun üzərindəki gödəkçənin cibindən 3 500 manat pul ödürünlər.

Abşeron Rayon Polis İdarəsinin (RPI) əməkdaşlarının keçirdiyi əməliyyat zamanı əğrılıqda şübhəli bilinən 1955-ci il təvəllüdü Ağdam rayon sakini Kərimov Yaşar Ərşad oğlu saxlanılıb. O, əməlini etiraf edib. Məlum olub ki, Y. Kərimov namaz qılmaq üçün məscidə gəlib. O, bu eməli borcu olduğu üçün təretdiyini deyib.

Faktla bağlı araşdırılara başlanılıb.

"Xəstəlikdən öldü" deyilən qadının əri tərəfindən qətlə yetirildiyi üzə çıxdı

Salyan rayonunda ölen şəxsin qatlı yetirildiyi məlum olub. Report.az-in xəbərinə görə, bu barədə rayon prokurorluğunundan məlumat verilib. Xəbərə görə, 1991-ci il təvəllüdü Gülşən Feyziyeva bir müddət əvvəl dünəsimi deyib.

Həyat yoldaşı 1983-cü il təvəllüdü Məmmədəğa Quliyev hər kəsə arvadının xəstəlikdən öldüyünü deyib. G. Feyziyeva torpağa tapşırılıb, onun yas mərasimi keçirilib, ehsan da verilib. Lakin Salyan Rayon Prokurorluğunun əməkdaşları hadisənin qatlı olduğunu müleyyənleşdirib.

Məlum olub ki, Məmmədəğa Quliyevin qardaşı Zaur Quliyev G. Feyziyevə 1994-cü il təvəllüdü Nurlan Xankişiyyə adlı şəxslə birlikdə görüb. Bu zaman Z. Quliyev N. Xankişiyyəvi biçaqlayıb.

Bundan sonra o, Bakıda işləyən qardaşı Məmmədəğa Quliyevə zəng vuraraq xəyanət əhvalatını danışib. Məsələdən xəber tutan M. Quliyev Salyana qayıdaq arvadı ilə mübahisə edib və onu balişla boğub. Hər kəsə isə "arvadım xəstəlikdən ölüb" deyib.

Salyan rayon Prokurorluğu isə qadının meyitinin qəbir-dən çıxarılmasına, ekspertizadan keçirilməsinə qərar verib.

Faktla bağlı rayon prokurorluğununda araşdırma aparılır.

Bir müddət öncə dollar sürətlə bahalaşanda, qara bazar da məzənnə 1.8 AZN-ə qalxanda bazarlarda bir günde qalxan qiymətlər indi manatın nisbətən gücləndiyi ərefədə emmir. Əksinə, bahalaşma əvvəlki sürətlə davam edir.

Bu işe istehlakçıları narazı salmaqla yanaşı, cəmiyyətdə sosial gerginlik yaradır. Her gün qiymətlərin qəpik-qəpik qalxması insanların içində qiyam yetişdirir, mövcud iqtidardan narazılığa səbəb olur.

Aidiyyəti dövlət qurumları işe nəinki bahalaşmanın karşısını almır, əksinə, prosesə seyrçi qalırlar. Bazarada qiymətlərə bağlı sabotaj edənlərə qarşı her hansı cəza tədbiri görülmür.

Qiyməti artırıran işe ayrı-ayrı məğazalar deyil, monopolist şirkətlərdir. Elə mövzü ilə bağlı üz tutduğumuz market rəhbərləri de bildirdi ki, bahalaşma məhsulu istehsal edən şirkətin atlığı addımdır.

Nizami rayonunda yerləşən "Qarabağ" marketin rəhbəri Şövqü Qədirovun sözlərinə görə, onlara bahalaşma yox, qiymətlərin ucuz olması sərf edir ki, aliciliq azalmasın: "Malların qiymətinin artması bizim yox, şirkətlərin işidir. Her gələn növbəti maldə qəpik-qəpik qiymət artımı olur. Onlar hansı qiymətə verirse, biz də onun üzərində cüzi gelir faizini qoyub satırıq. Çünkü biz də işçiyə emek haqqı veririk, vergi ödəyirik ve sair. Ancaq bəzi marketlər kimi biz dollar qalxan kimi, malları qaldırırmış, Kohnə mali sitib qurtardıqdan sonra yeni gələn malların qiyməti dəyişir. Çünkü bahalaşmanın günahkarı biz deyilim. Qiymətlər sünəkildə qaldırılır".

Nizami rayonunda yerləşən "Ruzi" marketdə də məsul şəxslardən biri suallarımızı cavablandıraraq bildirdi ki, həzirdə bazarlarda gedən bahalaşma ən çox onlara ziyan vurur: "Şirkətlər hər dəfə malın qiymətini bir az da artıraraq getirirlər. Biz də məcbur olub qiyməti dəyişirik. Əvəzində isə alici itiririk, insanlar etirazlarını bilmirik. Həm bilir ki qiyməti marketlər yox, şirkətlər qaldırır.

"Rahat" marketdən də bildirildi ki, qiymətlərin artması ilə bağlı hər hansı sərf elemir. Qiymət artımı başlaşandan, aliciliq azalır. Bizim də gəlirlərimiz azalır. Əvvəl ağına-bozuna baxmadan bazarlıq edənlər, indi siyahı tutub gelir, hər ərzaqdan 200-300 qram alır. Bu da bizim gəlirlərimizi azaldır. Əvvəlki dövrə müqayisədə væziyyətimiz çox çətindir".

Qeyd edək ki, baş çəkdiyimiz marketlərdə alici göz dəymirdi. Əvvəller kassaların önünde yaşa-

Dolların ucuzlaşması ilə bağlı ərzaq məhsullarında da qiymət ucuzlaşmasının olub-olmamasına gəlincə, market rəhbəri Azərbaycanda qiymətlərin bahalaşdıqdan sonra ucuzlaşma təcrübəsinin olmadığını diqqətə çatdırıldı:

"Uzaq başı, dolların ucuzlaşması ilə bağlı sabitlik yaranı biler, bahalaşma dayana biler. Bundan sonra da bahalaşma gözlenilir. Şirkətlər özləri qiymətləri qaldırır. Son olaraq, bəzi məhsullarda gömrük rüsumları 40 faiq qalxır. İndi noyabrın 1-dən sonra həmin mallar 40 faiz bahalaşacaq. Bize də hansı qiymətlər mal gələsə, o qiymətlə satacağıq".

Şövqü Qədirov deyir ki, İqtisadiyyat Nazirliyinin əməkdaşları vaxtaşın gelib yoxlayırlar, bahalaşma varsa qeyd edirlər, gedirlər. Artıq ondan sonra nə proses gedir biz bilmirik. Həm bilir ki qiyməti marketlər yox, şirkətlər qaldırır.

"Ruzi" marketdə də məsul şəxslardən biri suallarımızı cavablandıraraq bildirdi ki, həzirdə bazarlarda gedən bahalaşma ən çox onlara ziyan vurur: "Şirkətlər hər dəfə malın qiymətini bir az da artıraraq getirirlər. Biz də məcbur olub qiyməti dəyişirik. Əvəzində isə alici itiririk, insanlar etirazlarını bilmirik. Həm bilir ki qiyməti marketlər yox, şirkətlər qaldırır".

"Rahat" marketdən də bildirildi ki, qiymətlərin artması ilə bağlı hər hansı sərf elemir. Qiymət artımı başlaşandan, aliciliq azalır. Bizim də gəlirlərimiz azalır. Əvvəl ağına-bozuna baxmadan bazarlıq edənlər, indi siyahı tutub gelir, hər ərzaqdan 200-300 qram alır. Bu da bizim gəlirlərimizi azaldır. Əvvəlki dövrə müqayisədə væziyyətimiz çox çətindir".

Dollar bahalaşanda qalxan qiymətlər niyə enmir?

ABŞ valyutası ucuzlaşsa da, marketlərdə qiymətlər düşmür

nan sixliq indi yoxdur.

"Yeni Müsavat" a açıqlamasında bazarlardaki vəziyyəti təhlil edən iqtisadçı **ekspert Azər Mehdiyev** bildirdi ki, xüsusen ərzaq bazarında qiymətlərin qalxması təcrübəsi olsa da, ucuzlaşma təcrübəsi yoxdur: "Öslində Azərbaycan bazarında heç nə dəyişməyib. İllərdə bizim dediyimiz odur ki, Azərbaycanda ölkəyə məhsul getirilməsində inhisarlıq mövcuddur. Təbii ki, bu inisarlar da məmurlar tərəfindən idarə olunan inisarlardır. Dollarla bağlı baş verənlərə gəlince, həmin iş adamları dolları kifayət qədər baha qiymətə alırlar. Yeni Mərkəzi

Bankın elan etdiyi məzənnədən daha bahə qiymətə dolları alırlar. Təbii ki, belə bir şəraitdə onların ölkəyə gətirdiyi malların ucuzlaşması mümkün deyil.

Burada başqa bir vacib məqam da odur ki, ümumiyyətlə, manatın taleyi ilə bağlı narahatlıq aradan qalxmayıb. İnsanlar manatla olan vəsaitlərini dollara çevirib saxlayırlar. Ancaq uzun müddət Azərbaycanda belə bir təcrübə formalasılıb ki, qiymətlər qalxa da, sonra dan düşmür. Çünkü ölkədə rəqəbat mühiti yoxdur. Rəqəbat yoxdursa, qiymətlərin bazar tərəfindən tənzimlənəcəyini gözləmək yersizdir. Bundan əlavə, son günlər hökü-

metin qəbul etdiyi qərarlar da ölkəyə gətirilən idxlə mallarının qiymətinin qalxmasına yönəldir. Bu amillər hər hansı şəkildə qiymətlərin aşağı düşməsinə imkan vermir. Dolların kursu hətta keşkin şəkilde ucuzlaşsa belə qiymətlərin aşağı düşməsi müşahidə olunmayaçad".

A.Mehdiyev onu da qeyd etdi ki, hökumətin inzibati yolla qiymətləri tənzimləmək siyasetinin bir nəticə verməyəcəyini dərişti hamı görür: "Öten il baş verən devalvasiyaların sonra da hökumət qiymət artımının karşısını almağa çalışır. Bu monitorinqlər nisbətən qiymət artımlarının karşısını ala biləsə də, bütövlükde pro-

sesin karşısını almaq mümkün ol-

madı. İndiki halda da atılan bu ad-

dımlar heç bir nəticə verməyəcək.

Proseslər hökumətin qiymətlərin

qalxmasına meyl etdiyini göstərir.

Hətta Mərkəzi Bankın uçot dərə-

celərini artırması da bu istiqamə-

de atılmış addımlardan biridir. Hö-

kumət bir tərefdən inflasiyanın

qarasını almağa çalışır, digər tə-

refdən qiymətləri qaldırır. Bu ba-

xımdan qiymət artımında inzibati

amillərin üstünlüyü dəhaç hiss

olunur. Bu mənada qarşidakı

dövrədə də qiymət artımının qar-

sını almaq mümkün olmayacaq".

□ **Nərgiz LİTİYEVA**

Fotolar müəllifindir

Balıq mövsümü başladı; təzə balığı necə tanımalı?

Balıqların qiymətində 1-2 manat artım müşahidə edilir

"Hansi ayın adında "r" hərfi varsa, o ayda balıq yemək olar" kimi bir deyim formalaşır. Düzdür, buruslardan golən bir fikirdir. "R" hərfi "riba"ya işaretdir. Ancaq peşəkar balıqlıqlar deyir ki, balığı ilin 12 ayında yemək olar. Sadəcə, "r" hərfi olmamış isti yay aylarında balığı təzə-təzə, tutan kim yemək lazımdır...

Amma bu bir reallıqdır ki, Azərbaycanda balıq mövsümü adətən sentyabrın sonlarından başlayır. Azərbaycan mətbəxinə balıq önemli bir yer tutur, məcəlislərdə, şadlıqlarda ən azı bir dəfə olsa, balıq yeməyi süfrəyə qoyulur.

Balıq mövsümünün başlaması nəzərə alaraq balıqların qiyməti, keyfiyyəti ilə maraqlanmaq üçün "Yaşıl bazar" a üz tutduq. Burada sırf balıqlar üçün nəzərdə tutulmuş böyük həm göl, həm də dəniz balıqları satılırdı. Göl balıqları böyük akvariumda saxlanılır. Təbii ki, qiymətlər də balıqların növünə görə dəyişir. Öten ille mü-

qayısədə balıqların qiymətində 1-2 manat arası bahalaşma müşahidə edilir. Bir çox alıcılar balığın qiymətinin bahalaşmasının balıq mövsümünün yeni başlaması ilə əlaqəli olduğunu dese də, saticilar bu fikirdə deyil. **Satıcı İlham Novruzov** qiymətlərin hava sərafinə görə dəyişdiyini dedi: "Balıq elə bir şeydir ki, onun qiyməti hər gün dəyişə bilər. Bu gün

baha gördüğünüz balığı sabah gelib ucuz da görə bilərsiniz. Həvəpis olsunda balıq tutmaq çətin olur, eziyyət tələb edir. Ona görə də qiyməti dəyişir, baha ola bilər. Müləyim havada balıq nisbətən ucuz olur".

Balıqların qiyməti isə aşağıdakı kimi idi: Kilkə 2 manat 50 qəpik, "Semqa" 25 manat, sazan 6 manat, nərə 30 manat, berj 11 manat, forel 14 manat, xanı 5 manat, kütüm isə 7 manata satılırdı. Akvariumda diri balıqlar da satılırdı. Mağaza müdürü akvariumdağı balıqların Gürcüstandan getirildiyini və göl balıqları olduğunu deyirdi: "Bu balıqlar göl balıqlarıdır. Dəniz balığı göl balığına nisbətən daha dadlı olur. Qiymətində də fərq var. Göl balığı nisbətən ucuz olur. Biz dəniz balıqlarını Nardarandan tuturuq. Xəzər balıqlarıdır. Balıq tutulub təmizləndi, gərək yeyilsin. Səhər tutulan balıq mağazada axşama-

dək qala bilər. Bizim mağazamızda balıq qalmır. Alicilarımız coxdur. Çünkü mağazamızdakı balıqlar hemişə təzə olur. Hamısı gündəlik tutulan balıqlardır. Hətta restoranlarda bizdən sifariş edib alırlar".

Keyfiyyətli, təzə balığı seçməyin yollarına gelinçə isə satıcı bunun üçün iki əsas məqamə diqqət yetirməyin vacib olduğunu dedi: "Təzə balığın qulağı qırırmızı, gözü isə şeffaf olmalıdır. Əgər balığın gözleri canlı, bayırda doğru çıxmış vəziyyətdədirse, demek ki, təzədir. Balığın gözü ölü kimidirsə, demek ki, köhnədir. Alıcıları biz balıqları təmizləyib, duzlayıb veririk. Bu ayrıca qiymətini artırır. Hamısı balığın qulağı qırırmızı, gözü isə şeffaf olmalıdır. Əgər balığın gözleri canlı, bayırda doğru çıxmış vəziyyətdədirse, demek ki, təzədir. Balığın gözü ölü kimidirsə, demek ki, köhnədir. Alıcıları biz balıqları təmizləyib, duzlayıb veririk. Bu ayrıca qiymətini artırır. Hamısı balığın qulağı qırırmızı, gözü isə şeffaf olmalıdır. Əgər balığın gözleri canlı, bayırda doğru çıxmış vəziyyətdədirse, demek ki, təzədir. Balığın gözü ölü kimidirsə, demek ki, köhnədir. Alıcıları biz balıqları təmizləyib, duzlayıb veririk. Bu ayrıca qiymətini artırır. Hamısı balığın qulağı qırırmızı, gözü isə şeffaf olmalıdır. Əgər balığın gözleri canlı, bayırda doğru çıxmış vəziyyətdədirse, demek ki, təzədir. Balığın gözü ölü kimidirsə, demek ki, köhnədir. Alıcıları biz balıqları təmizləyib, duzlayıb veririk. Bu ayrıca qiymətini artırır. Hamısı balığın qulağı qırırmızı, gözü isə şeffaf olmalıdır. Əgər balığın gözleri canlı, bayırda doğru çıxmış vəziyyətdədirse, demek ki, təzədir. Balığın gözü ölü kimidirsə, demek ki, köhnədir. Alıcıları biz balıqları təmizləyib, duzlayıb veririk. Bu ayrıca qiymətini artırır. Hamısı balığın qulağı qırırmızı, gözü isə şeffaf olmalıdır. Əgər balığın gözleri canlı, bayırda doğru çıxmış vəziyyətdədirse, demek ki, təzədir. Balığın gözü ölü kimidirsə, demek ki, köhnədir. Alıcıları biz balıqları təmizləyib, duzlayıb veririk. Bu ayrıca qiymətini artırır. Hamısı balığın qulağı qırırmızı, gözü isə şeffaf olmalıdır. Əgər balığın gözleri canlı, bayırda doğru çıxmış vəziyyətdədirse, demek ki, təzədir. Balığın gözü ölü kimidirsə, demek ki, köhnədir. Alıcıları biz balıqları təmizləyib, duzlayıb veririk. Bu ayrıca qiymətini artırır. Hamısı balığın qulağı qırırmızı, gözü isə şeffaf olmalıdır. Əgər balığın gözleri canlı, bayırda doğru çıxmış vəziyyətdədirse, demek ki, təzədir. Balığın gözü ölü kimidirsə, demek ki, köhnədir. Alıcıları biz balıqları təmizləyib, duzlayıb veririk. Bu ayrıca qiymətini artırır. Hamısı balığın qulağı qırırmızı, gözü isə şeffaf olmalıdır. Əgər balığın gözleri canlı, bayırda doğru çıxmış vəziyyətdədirse, demek ki, təzədir. Balığın gözü ölü kimidirsə, demek ki, köhnədir. Alıcıları biz balıqları təmizləyib, duzlayıb veririk. Bu ayrıca qiymətini artırır. Hamısı balığın qulağı qırırmızı, gözü isə şeffaf olmalıdır. Əgər balığın gözleri canlı, bayırda doğru çıxmış vəziyyətdədirse, demek ki, təzədir. Balığın gözü ölü kimidirsə, demek ki, köhnədir. Alıcıları biz balıqları təmizləyib, duzlayıb veririk. Bu ayrıca qiymətini artırır. Hamısı balığın qulağı qırırmızı, gözü isə şeffaf olmalıdır. Əgər balığın gözleri canlı, bayırda doğru çıxmış vəziyyətdədirse, demek ki, təzədir. Balığın gözü ölü kimidirsə, demek ki, köhnədir. Alıcıları biz balıqları təmizləyib, duzlayıb veririk. Bu ayrıca qiymətini artırır. Hamısı balığın qulağı qırırmızı, gözü isə şeffaf olmalıdır. Əgər balığın gözleri canlı, bayırda doğru çıxmış vəziyyətdədirse, demek ki, təzədir. Balığın gözü ölü kimidirsə, demek ki, köhnədir. Alıcıları biz balıqları təmizləyib, duzlayıb veririk. Bu ayrıca qiymətini artırır. Hamısı balığın qulağı qırırmızı, gözü isə şeffaf olmalıdır. Əgər balığın gözleri canlı, bayırda doğru çıxmış vəziyyətdədirse, demek ki, təzədir. Balığın gözü ölü kimidirsə, demek ki, köhnədir. Alıcıları biz balıqları təmizləyib, duzlayıb veririk. Bu ayrıca qiymətini artırır. Hamısı balığın qulağı qırırmızı, gözü isə şeffaf olmalıdır. Əgər balığın gözleri canlı, bayırda doğru çıxmış vəziyyətdədirse, demek ki, təzədir. Balığın gözü ölü kimidirsə, demek ki, köhnədir. Alıcıları biz balıqları təmizləyib, duzlayıb veririk. Bu ayrıca qiymətini artırır. Hamısı balığın qulağı qırırmızı, gözü isə şeffaf olmalıdır. Əgər balığın gözleri canlı, bayırda doğru çıxmış vəziyyətdədirse, demek ki, təzədir. Balığın gözü ölü kimidirsə, demek ki, köhnədir. Alıcıları biz balıqları təmizləyib, duzlayıb veririk. Bu ayrıca qiymətini artırır. Hamısı

ÜSAVAT

Son səhifə

N 220 (6541) 6 oktyabr 2016

Ayağını kəsmələri üçün həkimlərə yalvardı

Hannah Moore adlı gənc qız dirnaq batması-nəm kimi 3 il keçirəndən sonra ayağını kəsdirmək üçün 5 min paund ödəyib. "Daily Mail"ın xəberinə görə, 19 yaşlı qız batmış dirnağı əməliyyatla götürüləndə sonra dayanılmaz ağrılar çəkiib. Hər hansı bir infeksiya olaməti olmasa da, ayağına ən kiçik toxunuşda göz yaşlarına boğulurdu. Həkimlər gənc qızı olduqca nadir görülen kompleks bölgə ağrı sindromu diaqnozu qoyub. Bəsət bir əməliyyat bu xəsteliyi gücləndirə bilir. Xəstelik 19 yaşındaki qızın ayağının qaralı qabıqlanmasına səbəb olub. Daha sonra isə ayağının ortasında bir deşik yaranıb. İllerlə davam edən faydasız müalicə üsullarından sonra həkimlər məsləhət görməsə də, Hannah ayağının kəsilməsini istəyib. Həkimlər ona bildirdi ki, ağrıları ayağının digər hissələrində davam edə bilər. Amma o, bu acını çəkməyə davam etməkdənəsə riskə girməyi tərəfci etdi. Hannah verdiyi açıqlamada bildirdi ki, bu, həyatında verdiyi ən düzgün qərar olub: "Bundan daha çox xoşbəxt ola bilməzdim. Ötən 3 il kabus kimi idi. Ayağıma hətta mələfə dəyəndə, göz yaşalarına boğulurdum".

Tənha adamları qucaqlayan kreslo

"Unicare" firması Tokioda keçirilən Beynəlxalq Ev Əşyaları və Komfort sərgisində ilginc kreslo təqdim edib. Özəl olaraq yaşılı və tənha insanlar üçün nezərdə tutulmuş kreslonun dizaynı olduqca ilginçdir. Belə ki, oturacaq hissə gülən və uzun qolları ilə adamı qucaqlayan adam formasındadır. Dizaynerlər he-sab edir ki, kreslo yaşılı adamlara kiminse tərəfindən qucaqlandıqları hiss etdiyəcək və bu, onlara yalnızlıqlarını unutduracaq. "New-York Daily News"un xəberinə görə, kreslonun ümumi məbləği 420 dollardır. "Unicare" təmsilçiləri deyir ki, kreslo eyni zamanda olıllar üçün də ideal vasitədir. Sərgidə eyni zamanda sahibi-nə dərman qəbulunun və

aqayoluna getmənin vaxtını xatırladan kukla da nümayiş etdirilib. Həmin kukla eyni zamanda yaşılı adamlara xos gələn keçmiş yapon mahnilarını da ifa edə bilir.

Əri xəyanət etdiyi üçün ondan kompensasiya tələb edir

Tula vilayətinin sakini ona xəyanət edən həyat yoldaşından məhkəməyə şikayət edib və ondan vurduğu mənəvi ziyanaya görə 500 min rubl məbləğində kompensasiya tələb edib. Bu barədə "legal.report" xəbər verib. Adı açıqlanmayan qadın Suvorov Rayon Məhkəməsinə müraciət edərkən bildirib ki, əri ona uzunmüddətli nikahdan kənar münasibəti barədə etiraf edib, üstəlik, bu xəyanətdən usağı olduğunu da deyib. Bunu deyəndən sonra isə qadından boşanıb.

Iddiaçı isə bildirib ki, xəyanət xəbərini öyrənəndən sonra fiziki və mənəvi iztirablar yaşayıb. Bu olaydan sonra onda ürek ağrısı, başgicəllənməsi, yuxusuzluq yaranıb. Eyni zamanda qadın təlaş və qorxu hissələrindən də uzaqlaşa bilmir. Sübut qismində qadın əri atandan sonrakı üç ay müdətində müalicə allığı xəstəxanalardan əldə etdiyi arayışları göstərib. İşə isə Suvorov Rayon Məhkəməsində çalışan yeganə qadın hakim baxacaq.

Paltaryuyan susuz da işləyə bilər

Argentina iki tələbə susuz işləyən paltaryuyan maşın icad ediblər. Bu, əslində Kordova Milli Universitetinin tələbələri Nikolas Arayya və Nikolas Vuksanovikin diplom işidir. Onlar su əvzinə karbon dioksidindən və ya karbon qazından istifadə etmək teklifini irali sürüblər.

Arayya və Vuksanovik bu ideyanı müasir dönyanın şirin su çatışmazlığı və eko-loji problemlərinin həlliına özünməxsus töhfə hesab edirlər. Az da olsa, su işlədən quru təmizləmə qurğularından fərqli olaraq, "Nimbus" adlı paltaryuyan maşın tam susuz rejimde işləyir. Bundan başqa o, adı paltaryuyan maşından xeyli az elektrik enerjisi sərf edir. Belə təmizləmədən sonra paltarı ne qurutmağa, nə də ütüləməyə ehtiyac qalır.

Gənc mütəxəssislər iştehsal dizaynı sahəsində yüksək qiymət alıb və artıq öz ixtiralarını patentləşdiriblər.

QOÇ - Əsas diqqətinizi maliyyə məsələlərinə yönəldin. Yaxşı bilirsiniz ki, global işləriniz pulsuz keçmir. Bu səbəbdən də kiməsə borc vermek fikrina düşməyin. Ulduzlar başqalarının şəxsi işlərinə müdaxilə etməyinizin eleyhinədir.

BUĞA - Kifayət qədər təzadlı ərefədir. Hər addımı ölçüb-biçməyə çalışın. Mövqeyinize zidd hərəketlərə yol verməyin. Qəribə də olsa, astroloji göstəricilər saat 14-dən etibarən kiməsə güzəşə getməyi məsləhət görür.

ƏKİZLƏR - Bütün işlərinizin qaydasında gedəcəyini bildirən Göt qubbəsi kiməsə yan vəd verməyinizin eleyhinədir. Odur ki, bacarmadığınız işin qulpundan yapışmamalısınız. Dostlara güvenin.

XƏRÇƏNG - Günün ümumi mənzərəsi ürəyinçə olacaq. Daxili süstlüyünüz və fealiyyətlə bağlı gərginliyiniz arxada qalacaq. Ətrafinizdəki dost-tanışlar isə qarşıya qoyduğunuz məqsədlərə yetişməkdə sizə yardımçı olacaqlar.

ŞİR - Əgər bu təqvimdən zövq alıb rahatlaşmaq istəyirsinə, mütləq səfərə çıxın. Bununla siz stress və mənəvi ağrılarını aradan qaldıra, enerjinizi daha da safşadıra bilərsiniz. Ailə-sevgi məsələlərində xırdaçılığa yer verməyin.

QIZ - Qarşınızda kifayət qədər mistik bir gün durur. Ola bilsin ki, anlaşılmaz hadisələr rastlaşasınız. Əgər bunun qarşısını almaq istəyirsinə, dua və ibadətlərinizin, müqəddəs yerlərə ziyarətlərinin sayını artırılmalıdır.

TƏRƏZİ - Bürcünüzün romantikaya olan hədsiz həvəsi çox güman ki, bu gün təmin olunacaq. Çünkü saat 12-dən etibarən maraqlı gəzintilər, əsrərəngiz istirahət və münasibətlərdə müsbət dönüş yolunuza gözləyir.

ƏQRƏB - Bəri başdan bilməlisiniz ki, gün ərzində enerji sərf etdiyiniz istənilən sahədə uğurlar sizə tərk etməyəcək. İster fəaliyyətdə, istərsə də qarşılıqlı münasibətlərdə hər şey ürəyinizce olacaq. Səfərləri isə təxirə salın.

OXATAN - Özünüüz gərginliyə salmayın.

Uzun-uzadı kiməsə, nəyisə izah etmək enerji itkinizdən savayı bir iş deyil. Əgər bu kimi lü-zumsuz işlərlə məşğul olsanız, ixtiyarınızda olan gündən zövq almayaçaqsınız.

ÖGLAQ - Bütün vacib işlərinizi saat 11-14 arası tamamlamağa çalışın. Əmin olun ki, həmin qısa vaxtda qarşınızda duran vəzifələrin eksəriyyətini həyata keçirə biləcəksiniz. Qalan vaxtlar riskli və yeni işlərdən imtina edin.

SUTÖKƏN - Ehtiyatlı olun, səhəhetinizə bağlı xoşagelməzliliklər baş verə bilər. Ələlxüssə da saat 12-16 arası özünüüz maksimum qorummalı, əsəblərinizi cılıqlamalısınız. Bu gün istənilən səfəri təxirə salsañız, yaxşıdır.

BALIQLAR - "Nə ətdir, nə balıq" misalını indiki durumuza aid etsək, heç də yanlışlaşır. Çünkü əkdiyiniz əziyyətlər hədər gedir. Amma bu gün inanmadığınız istiqamətdən yaranmış boşluğu dolduranlar tapılacaq.

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

Bu avtobusa ancaq qadınlar minə bilir

Nepalm paytaxtı Katmanduda ancaq qadınlara xidmət edən avtobuslar istifadəye buraxılıb. Səhər və axşam saatlarında istifadə olunan avtobuslar 16 nəfərlikdir. Hökumət təmsilçilərindən biri isə bildirib ki, belə bir ideyanın yaranması və həyata keçirilməsi zoruri olub. Çünkü bu vaxta qədər Katmanduda qadınlarmın ictimai nəqliyyatda kişilər tərəfindən cinsi istismara məruz qalmış faktları tez-tez baş verirmiş. Səhər qadınları bununla bağlı dəfələrlə nəqliyyat sektoru rəhbərliyinə şikayət etmişdi.

Səhifəni hazırladı: SELCAN

Təsisçi: Rauf ARIFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYXAN

"Yeni Müsavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib,
"Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmışdır.
Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

Ünvan: Bakı Şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi

2528-cı mahallə ev 44/d

Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Elşad MƏMMƏDLİ

Lisenziya N: B 114
SAYI: 4.750